

KURIER WILEŃSKI

DZIENNIK Niezależny

Rok założenia 1840

nr 168 (13202)

Piątek, 29 sierpnia 1997 r.

cena 1Lt

Prezydent Litwy i wicepremier Rosji rozmawiali o możliwości zawarcia umowy o readmisji

Możliwość zawarcia dwustronnej umowy o readmisji rozpatrzona została podczas czwartkowego spotkania w Wilnie prezydenta Litwy Algirdasa Brazauskasa z wicepremierem Rosji Walerijem Sierowem.

Doradca prezydenta ds. polityki zagranicznej Algirdas Gričius powiedział korespondentowi ELTA, że Litwa już na początku września zamierza podpisać z Białorusią umowę o readmisji, toteż potrzebna byłaby również analogiczna umowa z Rosją.

Prezydent Litwy i wicepremier Rosji omówili również przebieg negocjacji o granicy państwowej. Podczas rozmowy odnotowano, że umowa jest prawie uzgodniona i może być parafowana w najbliższym czasie. Podpisana zostanie dopiero wtedy, gdy prezydent Litwy A. Brazauskas uda się z oficjalną wizytą do Moskwy. Przewidziana jest ona na drugą połowę października.

Litewsko-rosyjskie stosunki gospodarcze na tym spotkaniu oceniono pozytywnie, mówiono o stałych rosnących eksportach towarów litewskich do Rosji. Rozważano możliwości zawarcia umowy o zapobieżeniu podwójnemu opodatkowaniu.

Jak poinformował A. Gričius, omówiono również sprawę zadłużenia, gdyż obecnie Rosja dłużna jest Litwie 14-15 mln USD.

Do Wilna przybywa minister finansów Szwecji

W niedzielę z dwudniową oficjalną wizytą do Wilna przybywa minister finansów Szwecji Erik Asbrink.

Będzie to pierwsza oficjalna wizyta ministra finansów obcego państwa w ostatnich latach.

W poniedziałek E. Asbrink spotka się z ministrem finansów Algirdasem Szemeta, ministrem ds. Europy Laimą Andriekienę, przewodniczącym Zarządu Banku Litewskiego Renoldijusem Szkarinasem.

Poza tym minister finansów Szwecji zamierza spotkać się z kierownictwem banków „Vilniaus bankas”, „Hermis” i „Ūkio bankas”.

Z okazji rozpoczęcia roku szkolnego wszystkim uczniom, ich rodzicom oraz nauczycielom i dyrektorom szkół składam najserdeczniejsze życzenia sukcesów i pomyślności osobistej.

Eufemia TEICHMANN
Ambasador RP na Litwie

Z konferencji prasowej

Polska i Litwa - wzorem współpracy dla innych państw

-Polska i Litwa dla innych państw mogą służyć wzorem, jak powinny się układać stosunki między sąsiednimi krajami - oświadczyli podczas wczorajszej konferencji prasowej w Pałacu Prezydenckim przedstawiciele komitetu organizacyjnego międzynarodowej konferencji pod patronatem prezydentów Polski i Litwy, która odbędzie się w Wilnie w dniach 5-6 września. Organizatorzy podkreślają szczególnie, że podstawową ideą konferencji jest pokazanie, iż państwa regionu Europy Środkowo-Wschodniej mogą służyć za przykład dobrosąsiedztwa i współpracy. Konferencja będzie także okazją do przekazania światu, że te państwa nie staną się zarzewiem napięcia i niestabilności w tym regionie.

Również uczestnicząca w konferencji ambasador RP w Wilnie Eufemia Teichmann podkreślała, że polsko-litewskie stosunki są wzorcowe, więc istnieją podstawy, by ten przykład zaferować innym sąsiadom.

-Zawsze mówimy, że udało się nam zbudować piękny „polityczny dom” - wspólne organy konsultacyjne prezydentów, premierów, wspólne zgromadzenie poselskie, nawet wspólny batalion pokojowy - powiedział ambasador RP. - Ale teraz chodzi o to, żeby ten „dom” wypełnić przyjaźnią i szacunkiem (...). Zdaniem ambasadora Eufemii Teichmann, zbliżająca się konferencja będzie spotkaniem unikawionym, gdyż „po raz pierwszy zgromadzi aż tyłu prezydentów Europy Środkowej i Wschodniej w mieście, które ma wieloletnią tradycję wielokulturowości i koegzystencji”.

Również organizatorzy konferencji podkreślali kilkakrotnie, że Litwa po raz pierwszy organizuje imprezę tej rangi, jaką będzie wrześniowe spotkanie szefów 12 państw. Nic więc dziwnego, że organizatorzy pragną, by jednym z jej celów było także budowanie pozytywnego image naszego państwa. Konferencja „Współistnienie narodów oraz stosunki dobrosąsiedztwa - gwarancja bezpieczeństwa i stabilności w Europie” jest świętą ku temu okazją. W dniach 5-6 września, oprócz prezydentów, polityków i przedstawicieli świata kultury, przybędzie do Wilna 300 dziennikarzy z 21 państw. Organizatorzy nie bez dumy podkreślają, że do przekazywania informacji z konferencji zostanie wykorzystany Internet.

Mieszkańcy stolicy w minionych tygodniach obserwowali, jak gorąco miano miasto przygotuje się do tego forum. Wiele ulic Wilna „zawdzięcza” zbliżającemu się „spotkaniu dwunastki” nową nawierzchnię, chociaż organizatorzy nieraz podkreślali, iż wyremontowano je nie z budżetu konferencji, jest to bez samorządu stołecznego. Jak twierdzi przewodniczący litewskiego komitetu organizacyjnego Andrius Meszkauskas, z piętniędy wyasygnowanych na konferencję uprządkowanych część cmentarza Rossa, gdzie prezydenci Polski i Litwy złożą wiązanki oraz otoczenie Pałacu Prezydenckiego. Organizatorzy konferencji co prawda narzekają na jej nieco zbyt skromny budżet - 4,2 mln litów, ale twierdzą, że starają się go nie przekraczać.

(Dokończenie na str.3.)

Przyspieszyć reformę rolną

Wkrótce wielu pracowników gminnych służb reformy rolnej mają zastąpić mianicznymi. Teraz jest ich 500. W przyszłości zamierza się podwyższyć jeszcze 1000. Od podstaw zmienić się też struktura zarządzania reformą rolną i leśną. Zasadniczy ciężar prowadzenia reformy zostanie przeniesiony na barki urzędników powiatowych.

Zmieni się więc stosunek urzędników do projektowania i korzystania z dowodów zasady przywracania praw własności do nieruchomości i spodziewa się, że w najbliższym czasie zostaną one zatwierdzone i nabiorą mocy prawnej.

Uproszczone zarządzanie, nowe uchwały i przyjęte w szybkim tempie akty poustawowe, zdaniem pracowników Ministerstwa Rolnictwa i Leśnictwa, mają przyspieszyć ślimaczącą się już od siedmiu lat reformę, która tkwi dopiero na półmoku.

Najpilniejszym zadaniem obecnie jest zwrot gruntów, znajdujących się w tak zwanych szarych strefach.

Ministerstwo już przekazało rządowi zasady przywracania praw własności do nieruchomości i spodziewa się, że w najbliższym czasie zostaną one zatwierdzone i nabiorą mocy prawnej.

Prócz tego, w przyspieszonym

tempie, do 15 września Sejmowi ma być przedstawiony projekt ustawy ziemskiej i ustawy o dzierżawie gruntów oraz poprawki do Kodeksu Cywilnego. Do nowego roku planuje się sprezytować około 30 aktów normatywnych.

Zasadnicza znana reformy leśnej polega na zwiększeniu obszaru zwracanego lasu - od 25 ha do 150 ha. Zdaniem wiceministra Algirdasa Brukas, maksymalny obszar prywatyzowanego lasu stanowi około 53 proc. lasów. W gestii państwa zatem zostanie około 1,1 - 1,2 mln ha lasów.

Danuta WOJTUSIAK

Joint Stock Insurance Company

Niezawodnie ubezpieczamy:

- ♦ majątek ruchomy i nieruchomy;
- ♦ budowane i montowane obiekty oraz wykonawców tych robót od odpowiedzialności cywilnej;
- ♦ właścicieli transportu samochodowego od odpowiedzialności cywilnej na Litwie i za granicą (zielona karta);
- ♦ środki transportu samochodowego;
- ♦ przewoźników samochodami od odpowiedzialności cywilnej;
- ♦ ekspedytów od odpowiedzialności cywilnej;
- ♦ przewoźne ładunki;
- ♦ statki i lotnictwo;
- ♦ od nieszczęśliwych wypadków i chorób na Litwie;
- ♦ osoby wyjeżdżające za granicę i przyjeżdżające za granicę od nieszczęśliwych wypadków i chorób;
- ♦ pracodawcę od odpowiedzialności cywilnej;
- ♦ od odpowiedzialności przy odbywaniu procedur celnych;
- ♦ o odpowiedzialności notariuszy za szkody, wyrządzone przy pełnieniu czynności notarialnych;
- ♦ w innych przypadkach.

BIURO CENTRALNE
Vilnius
ul. J. Jasinskio 18
tel. (22) 61-19-00,
fax (22) 61-09-37.

AGENCJE:
Kaunas
al. Vytauto 87
tel. (20) 20-55-01,
fax (27) 79-88-45

Klaipėda
ul. Liepu 36
tel. (26) 21-57-83
fax (26) 25-82-83

Panevėžys
al. Laisvės 11
tel. (25) 43-59-14
fax (25) 43-04-10

Lazdijai
ul. Gustaiticio 2-35
tel. (268) 52-722
(268) 52-711

PERSONAL COMPUTER

Najlepszy polski komputer dla każdego Polaka na Litwie

JTT Computer jako pierwszy polski producent podjął wyzwanie nowej epoki. Od tej chwili komputer ADAX wyrzucił się na rynek w oparciu o rewolucyjną technologię ATX. Zastanówmy się, dlaczego jest to ważne?

Obecnie rozpoczyna się kolejna rewolucja w świecie komputerów: starszą technologię produkcji najważniejszego elementu komputera płyty głównej, technologię Baby AT zastępuje nowocześnie i perspektywicznie technologią ATX. Mijamy więc szeroko otwarte oczy, aby móc ocenić prawdziwą wartość oferowanych nam komputerów.

Co więcej, komputery w technologii ATX są o wiele lepiej przystosowane do robu dzięki nowej organizacji obwodów i płyty głównej z lepszym rozplanowaniem gniazd pamięci złącz umożliwiających stosowanie nowoczesnych, pełnowymiarowych kart rozszerzeń np. zaawansowanych modeli kart Sound Blaster.

Komputery w standardzie ATX charakteryzują się zdecydowanie wyższą niezawodnością uzyskaną poprzez lepsze chłodzenie procesora i podstawowych układów płyty głównej.

Komputery ADAX w nowej technologii są również znacznie bardziej wygodne w obsłudze od produktów konkurencyjnych dzięki obniżonemu poziomowi hałasu ich pracy. Wprowadzenie standardu ATX to zdecydowany krok naprzód. Już niedługo nie będzie innych komputerów jak te, produkowane w technologii ATX. Już teraz takim komputerem jest ADAX.

Przedstawicielstwo w Wilnie: JTT Computer SA, Verkiu 29, 2600 Wilno.

Tel. (3702) 72-27-77, tel/fax (3702) 76-89-23.

(Zam. 1029)

Sentencja dnia

Wybrać swój czas to go oszczędzić.

F. BACON

BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.

Grupa PEKAO S. A.

Działalność od 1929 r.

PRZEDSTAWICIELSTWO W WILNIE

2001 Vilnius, Palangos 1/10-16
Tel/fax 223844

Dogodne połączenia z Wilna

przez Warszawę do:

Aten,
New Yorku,
Chicago,
Los Angeles,
Pekin, U,
Istambu, U,
Tel Awiiu.

Wilno, tel. 26-08-19.

ZNAJ WILII
76.34.00.3 FM

DZIAŁ REKLAMY
TEL./FAX (22) 429465

KURIEREM

Wczoraj po południu prezydent Algirdas Brazauskas uczestniczył w uroczystości otwarcia lotniska w Szawlach. Poprzednio odwiedził arsenał Wojska Litewskiego w Linkaizai w rejonie radziwiłskim.

Prezydent jest głównym zwierzchnikiem sił zbrojnych. Powinno poznać jednostki i strukturę Wojska Litewskiego. A arsenał stanowi bardzo ważną strukturę Wojska Litewskiego" - powiedział doradca przywódcy państwa.

Z Linkaizai prezydent A. Brazauskas przybył do Żokniai pod Szawlami, gdzie się odbyła uroczystość z okazji ukończenia pierwszego etapu rekonstrukcji lotniska szawelskiego.

Premier Polski Włodzimierz Cimoszewicz przysłał dwa listy do premiera Gedyminasa Vagnoriusa. W pierwszym zapewnia, że Polska konsekwentnie i zdecydowanie będzie wspierała europejskie i euroatlantyckie aspiracje Litwy. „Doskonałą okazją ku temu będzie Rada ds. Współpracy Rządów Litwy i Polski” - twierdzi premier Polski.

W drugim liście W. Cimoszewicz podziękował rządowi Litwy i jej obywatelom za pomoc materialną i techniczną ofiarom klęski żywiołowej w Polsce.

Według niepełnych danych deklaracji celnych, deficyt handlu zagranicznego Litwy w ciągu półrocza osiągnął 3 mld 300 mln Lt. W tym samym okresie roku ub. był on o 1 mld 300 tys. Lt. mniejszy. W porównaniu ze styczniem-czerwcem ub. roku eksport wzrósł o 15,7 proc, a import o 27,8 proc, poinformował Departament Statystyki.

W ciągu półrocza liczba mieszkańców trzech państw bałtyckich zmniejszyła się o 16 278 osób. Z powodu ujemnego przyrostu naturalnego w tym roku liczba ludności zmniejszyła się o 12 242, z powodu migracji - o 4 036 osób, podaje Departament Statystyki.

W ciągu stycznia-czerwca na Litwie ubyło 1 769 mieszkańców, w Estonii - 4 557, a na Łotwie - 9 952. Zmarło więcej ludzi niż się urodziło, w związku z czym na Łotwie liczba mieszkańców zmniejszyła się o 7 738, w Estonii - o 2 892, na Litwie - o 1 612 osób.

ZSA „Sziauliai tauro televizoriai” podpisał protokół współpracy z duńską spółką „ITV - International” w celu założenia wspólnego przedsiębiorstwa.

W przyszłym tygodniu podczas targów producentów aparatury domowej w Berlinie z partnerami duńskimi ostatecznie uzgodnił się i za kilka miesięcy podejmie wspólną produkcję.

Z występów gościnnie do Niemiec powrócił Litewski Narodowy Orkiestra Symfoniczna pod batutą Juozasa Domarkasa. Muzykę naszego kraju wspólnie ze znanym wiolonczelista i dyrygentem Mściławem Rostropowiczem uczestniczyli w dwóch festiwalach muzycznych w Meklemburgu i Reingu.

Litewski Bank Oszczędności (LBO) zmniejsza odsetki terminowych wkładów.

Jak powiedział Departament Informacji LBO, od 1 września LBO za terminowe wkłady w walucie obcej będzie płacił odsetki w wysokości od 4 proc. rocznie.

Za terminowe wkłady w litach LBO roczne oprocentowanie wyniesie 6 proc. Dotychczas wynosiło ono 8 proc.

Żniwa'97 - w „Lesie Marzeń”

Stowarzyszenie DGJ (Darna, Grožis, Jaunystė, czyli Harmonia, Uroda, Młodość), obchodzące w tym roku drugą rocznicę swego istnienia, 31 sierpnia br. o godz. 13 zaprasza na międzynarodowy teatralizowany festiwal mniejszości narodowych „Pavapski, patirpski - „Rugu boba” palydeki” (Żniwa'97), który się odbędzie w „Lesie Marzeń” (Svajonių šilas) nad jeziorem Szilas.

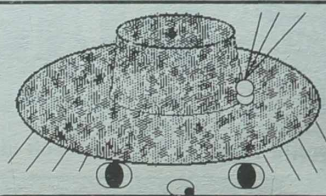
Jak wiadomo uzyskanie plonu i pomyślne zebranie go - taka była główna troska rolników litewskich i innych narodowości. Najważniejszy był zbiór żyta, gdyż od tego zależało, czy ludziom starczy chleba do następnego roku. Do żniw szkowano się bardzo starannie. Pracy towarzyszył poważny nastrój, okoliczniostwie pieśni i obyczaj. Stowarzyszenie DGJ, organizując tę imprezę, chciałoby wskazać zapomniane już obyczaje, zachować i rozwijać je, które przetrwały do naszych czasów. Pokazać, jak się przepłatały żywnie tradycje Litwinów i innych narodów. Pomóc przedstawicielom innych narodów poprzez tradycje ludowe i obyczaje zintegrować się ze społecznością Litwy. Pokazać, że wszystkich nas łączy podobne tradycje, że niezależnie od naszej narodowości, jesteśmy obywatelami jednego państwa, pracujemy na tej samej ziemi, korzystamy z jej bogactw, więc nie powinno być niezgody, sporów, pogardy i nieporozumień między nami. Wszak tylko zachowując tradycje ludowe możemy wzbogacić siebie, młode pokolenie, lepiej zrozumieć się nawzajem, bardziej tolerancyjnie traktować innych ludzi. Ponadto stałbyśmy się uważniejsi i serdeczniejsi wobec siebie, przedstawicieli innych narodów, ich kultur.

Międzynarodowy festiwal mniejszości narodowych zainauguruje pochod uczestników, udekorowanych wieńcami zboża. Swoje programy zaprezentują zespoły z Polski, jak też działające na Litwie litewskie, polskie i rosyjskie zespoły etnograficzne. Podczas święta stare obyczaje będą się przepłatały ze współczesnymi. Przedstawiane są humorystyczne występy, konkursy i gry. Uczestnicy festiwalu otrzymają upominki, a uroczennym imprezą będzie wesoła wieczerza.

Organizatorzy spodziewają się, że ta impreza stanie się tradycyjną. W przyszłym roku zamierzają rozszerzyć swą działalność i zorganizować dożynkowe tournée w miastach i miasteczkach Litwy.

Sponsorami imprezy są „Lituvos aidas”, „Vandpolis”, „Fobele” i „Kurier Wileński”.

Raimonda VNARUSKAITE

**„PODREPCZ,
POGAP SIĘ -
Z „ZBOŻOWĄ KUKŁĄ”
POŻEGNAJ SIĘ”**

MIĘDZYNARODOWY FESTIWAL PLENEROWY
MNIJSZOŚCI NARODOWYCH

ŽNIWA '97

31 sierpnia o godz. 13 w „Svajonių šilas”
(Nemenczyńska szosa, nad jeziorem Szilas)

Wspierają

vandpolis

KURIER WILEŃSKI

LITUVOS AIDAS

Fobele

Organizuje

(Zam. 1032)

Zgodnie z programem

Juozas Galdikas, minister zdrowia zapewnił, że reforma ochrony zdrowia i każdy jej etap jest realizowany zgodnie z programem rządu, który został zatwierdzony przez Sejm.

- Rozumiem, że wszystkie partie mają swoje programy i próbują je realizować. My realizujemy program Związku Ojczyzny - powiedział minister zdrowia na wczorajszej konferencji prasowej. - Być może, właśnie dlatego ministerstwo doczekało się tak wiele uwag krytycznych - powiedział Galdikas.

Według ministra zdrowia, najpierw było źle, że nie brał pan L. Andrikiene. Następnie twierdzono, że jest ma wyścizających kompetencji. Po 1 lipca, kiedy zaczęto reformę wprowadzać w życie, rozpoczęła się „czarna” krytyka.

- Chociaż już w maju zaproponowaliśmy Česlosawowi Jurszenasowi, liderowi LDPP, spotkanie jego frakcji z kierownictwem ministerstwa w celu wyjaśnienia wszystkich niejasności, to odpowiedzi nie doczekaliśmy się do dzisiaj. Odwrotnie zachowali się socjaldemokraci. Od razu zgodzili się na spotkanie, na którym wyjaśniliśmy podstawowe zasady reformy - powiedział Galdikas, dodając, że wyjaśnić, socjaldemokratom, iż nie może uwzględnić ich stanowiska, gdyż realizuje program Związku Ojczyzny.

Juozas Galdikas stwierdził także, że krytyka, dotycząca tego, iż mieszkańcom wsi poświęca się za mało uwagi, jest nieprawdą.

- Dzieje się wręcz odwrotnie. Mieszkańcom wsi obniżono opłaty na ubezpieczenie zdrowotne. Zezwoliliśmy także na handel lekarstwami w wiejskich punktach medycznych. Robimy też wszystko, aby lekarze byli zainteresowani pracą na wsi. Osiągnąć to chcemy m.in. poprzez bardzo dobre wyposażenie gabinetów wiejskich oraz wypłacanie dodatków - powiedział minister zdrowia.

- Często jesteśmy krytykowani także przez tych, którzy nie umieją odnaleźć się w nowym systemie - powiedział Galdikas. Jako przykład podał szefa wileńskiego Szpitala Sapieżyńskiego, gdzie Państwowa Inspekcja Medyczna znalazła wiele naruszeń i zasugerowała ministerstwu, aby zadekretować, czy nadaje się on do pełnienia swojej funkcji. W odpowiedzi na to, według ministra, zaczęto rozposzczynać pogłoski, że ministerstwo chce zamknąć szpital. - Nie zamierzamy zamykać żadnego szpitala, - zapewnił minister zdrowia - kompetencje, związane z zamykaniem czy otwieraniem szpitali chcemy przekazać samorządom, które lepiej orientują się w lokalnych potrzebach.

Jacek JAN KOMAR

Przykład do naśladowania?

Ambasada czeska w Wilnie pozostanie jako jedyna w krajach bałtyckich

Ambasada czeska w Wilnie pozostanie wkrótce jako jedyna w stolicach bałtyckich.

Rząd czeski ze względu na oszczędnościowych zamierza do końca tego roku zamknąć swe ambasady w siedmiu krajach, w tym również na Łotwie. W Estonii ambasady czeskiej nie ma.

Litwie nie grozi „wyprowadzenie się dyplomatów czeskich, informuje „Lituvos rytas”.

Dziennik podaje, że poza Łotwą Czesi zamykają ambasady w Albanii, Jordani, Jemenie, Libii, Senegalu i Urugwaju.

Ambasady zostaną zamknięte z braku środków na ich utrzymanie.

Ambasada czeska w Wilnie działa od roku 1994. Kieruje nią ambasador Jaroslava Jeslinkova.

Na Litwie coraz mniej jest taniej żywności

W porównaniu z Łotwą i Estonią na Litwie coraz mniej jest taniej żywności.

Liczne artykuły mięsne i mleczne, które jeszcze przed kilku laty najtańsze były na Litwie, w lipcu br. najniższe kosztowały w Estonii, informuje Departament Statystyki.

Np. kilogram wołowiny w Estonii kosztował 2,22 USD, kilogram drobiu - 2,17 USD, kilogram gotowanej kiełbasy - 2,76 USD. Masło, mleko i śmietana również najtańsze były w Estonii - odpowiednio 3,06, 0,37 i 1,4 USD.

Ponadto w ciągu kilku ostatnich miesięcy te produkty w Estonii jeszcze staniały.

Na Litwie w lipcu najtańsze były razowe i białe pieczywo oraz jaja. Dziesięć jaj kosztował 0,77 dolara, kilogram żytniego chleba - 0,54 USD, a kilogram białego pieczywa - 0,78 USD.

Na Łotwie najtaniej można kupić litr wódki (6,62 USD), wieprzowinę (2,93) i twaróg (1,55).

Remont na drogach

Ograniczenie szybkości

Dyrekcja Dróg Litwy poinformowała agencję ELTA o ograniczeniu szybkości na remontowanych drogach.

W Grzegorzewie, po lewej stronie szosy Wilno - Kowno - Klajpeda i po prawej stronie nad jeziorem Dziżulius trwał remont drogi, w związku z czym szybkość na tych odcinkach ograniczona została do 60 km/godz. Po prawej stronie drogi, prowadzącej przez Jewie i na odcinku między kilometrami 217 i 223 po prawej stronie odnawiana jest nawierzchnia, dlatego też ruch w tych miejscach skierowany został na przeciwny pas, a szybkość ograniczona do 90 km/godz. Po lewej stronie drogi między Jewiem i Żelmarami trwa oznakowanie nawierzchni, w związku z czym szybkość ograniczona została do 70 km/godz. Na 87 kilometrze tej samej szosy rekonstruuje się most kruśnic, ruch więc odbywa się prawą stroną, a szybkość ograniczona do 50 km/godz.

Na szosie Kowno - Mariampol - Suwałki od 15 do 17 km w pobliżu Garliawy umniejsza się pobocza, a szybkość ruchu w godzinach pracy ograniczona do 50 km/godz.

Na drodze Wilno - Preny - Mariampol remontuje się odcinek od 22 do 23 km, w związku z czym szybkość w godzinach pracy ograniczona do 50 km/godz.

Dekret

Prezydenta
Republiki Litewskiej
O odznaczeniu
sportowców

Orderem Wielkiego
Księcia Litewskiego
Giedymina
i Medalem Orderu

28 sierpnia 1997 r., nr 1376
Artykuł 1.

Za zasługi dla sportu litewskiego, za wybitną wolę i zdecydowanie w dążeniu do zwycięstw w mistrzostwach Europy i świata 1997 r. odznaczam Orderem Wielkiego Księcia Litewskiego Giedymina i Medalem Orderu następujących sportowców:

Orderem 2 klasy
Raimondasa SZIUGZDINISA -

mistrza Europy i świata w żeglarskiej;

Orderem 3 klasy
Virgilijusa ALEKNE - wicemistrza świata w lekkiej atletyce;

Remigiję NAZAROVIE - medalistę lekkoatletycznych mistrzostw świata;

Orderem 4 klasy
Andrieja ZADNIEPROVSKIEGO - medalistę mistrzostw świata w pięcioboju nowoczesnym;

Orderem 5 klasy
Albinasa GRABNICKASA - wiceprezydenta Litewskiego Związku Żeglarskiego, trenera żeglarskiej reprezentacji kraju;

Rimantasa KALIBATASA - trenera w lekkiej atletyce Litewskiego Olimpijskiego Centrum Sportowego;

Romanasa Eduardasa PSZIGOCKISA - trenera w lekkiej atletyce Litewskiego Olimpijskiego Centrum Sportowego;

Medalem 1 klasy
Edmundasa MARGEVICIUSA - dyrektora kowieńskiego Związku Sportowej „Marva”, trenera w pięcioboju nowoczesnym;

Juriję MOSKVICIOWA - trenera w pięcioboju nowoczesnym Litewskiego Olimpijskiego Centrum Sportowego, st. asystenta Litewskiej Akademii Prawa.

Artykuł 2.

Niniejszy dekret wchodzi w życie od dnia jego podpisania.

Prezydent republiki
Algirdas BRAZAUSKAS

(Zam. 1030)

Nasz wysłannik specjalny Andrzej MALKIANIS donosi z Lublina

14 Sejmik Działaczy Polonijnych PKOl

Uczestnicy 14 Sejmiku Działaczy Polonijnych Polskiego Komitetu Olimpijskiego obradujący w dniach 24-27 sierpnia w Naleczowie uznają istotną rolę sportu w idei zbliżenia i zjednoczenia narodu - głosi apel, jaki na zakończenie obrad podjęli radcy współdziałający z polskim ruchem olimpijskim.

W przyjętych wnioskach stwierdzono m.in., iż w celu wspomożenia olimpijskich kończących kariery sportowców działacze polonijni będą się starać umożliwić im udział w kursach językowych w krajach, gdzie mieszkają, zapewniając także potrzeby socjalne. Pozytywnie uświadunkowano się do organizacji światowych igrzysk polonijnych i sejmików działaczy polonijnych w tym samym terminie oraz w miejscowościach niedaleko od siebie oddalonych. Podkre-

ślano przy tym udaną decyzję o połączeniu tych dwóch imprez w Lublinie i Naleczowie.

Uczestnicy Sejmiku wyrazili wdzięczność władzom polskim za ogromny wysiłek ponoszony w ostatnich latach na rzecz rozwijania współpracy z Polonią i Polakami w świecie. Zaproprowano też rozważenie usytuowania centrum kulturalnego przy współpracy w jednym miejscu, np. przy prezydencji państwa. Stwierdzono, iż potrzebne są działania zmierzające do powołania w Sydney w czasie igrzysk olimpijskich Domu Polskiego na wzór Polonijnego Centrum Kultury i Promocji Polityki w Avondale Estates koło Atlanty.

Działacze Sejmiku wnioskowali także o podjęcie starań przez środowiska polonijne świata na rzecz pokazania podczas igrzysk w 2000 roku

wystawy obrazującej historię i współczesność polonijnego ruchu olimpijskiego z okazji jego 80-lecia.

Uczestniczący po raz drugi w Sejmiku Mirosław Gębka z Chicago powiedział: „Jestem zachwycony organizacją imprezy lubelsko-naleczowskiej, a zwłaszcza wspaniałym widowiskiem otwarcia igrzysk na lubelskim Podzamczu, który wyściskało już każdemu z uczestników tej uroczystości. Myślę, że w najbliższym czasie doprowadzimy do otwarcia Domu Olimpijskiego w Warszawie i na ten cel już zbieramy środki”.

Aleksandra Drużyłowska-Taneva (Bułgaria, starościna Sejmiku): „Byłam po raz pierwszy na takim spotkaniu rodaków. Sądzę, że udział tych, którzy mieszkali w państwach wschodnich wniesie nowe wartości do ruchu olimpijskiego”.

Polska i Litwa - wzorem współpracy dla innych państw

(Dokończenie ze str. 1)

Jeżeli chodzi o stronę merytoryczną konferencji, najwięcej chyba kontrowersji budzi zaproszenie na to forum prezydenta Białorusi Aleksandra Łukaszenki. Organizatorzy nie zgadzają się z przypuszczeniem, że udział A. Łukaszenki jest powodem, dla którego prezydent Finlandii Maarti Ahtisaari postanowił uczestniczyć w konferencji jedynie na zasadzie gościa honorowego. Organizatorzy sądzą, że uczestnicy konferencji będą mieli o czym z prezydentem Białorusi dyskutować. Poza tym twierdzą, że polityka izolacji Białorusi jest bodźcem najtańszą, lecz to może tylko pogłębić negatywne przejawy w tym państwie. „Tylko otwarty dialog może państwom

dopomóc we wzajemnym zrozumieniu, a nawet we wpłynięciu na życie sąsiedniego państwa” - podkreślał przedstawiciel komitetu organizacyjnej konferencji. Podobnego zdania była też ambasador RP w Wilnie Eufemia Teichmann. Przypomniała ona, że Białoruś budzi kontrowersje, ale jest sąsiadem. A trudno mówić o sąsiedzkich stosunkach bez sąsiada, tym bardziej, że konferencja jest okazją do krytycznego dialogu.

Lucyna DOWDO

P.S. Uczestnicy i goście konferencji zaczęli przybywać do Wilna już w przeddzień jej otwarcia, w związku z tym od 4 do 6 września poruszanie się centralnymi ulicami miasta może być utrudnione.

Wiadomość o wypadkach drogowych mobilizuje

Operatywna i dokładna informacja o poszkodowanych dzieciach w wyniku wypadków drogowych, zdarzeń funkcyjnych, może znacznie się przyczynić do ograniczenia ilości takich nieszczęść.

Dlatego też pracownikom oświaty oraz policyjnej przed rokiem szkolnym zlecono wspólnie się zająć tym, o ten oraz inne środki zabiegania uroczystości wśród dzieci, informację ELTA.

W ciągu siedmiu miesięcy br. w wypadkach zginęło już na Litwie 30 dzieci, 706 doznało obrażeń. Podobna jest ubiegłoroczna statystyka: 33 ofiary śmiertelne i 640 okaleczonych na drogach dzieci do dnia 1 sierpnia.

Toteż po raz kolejny apelujemy do rodziców, aby wybrali dla dzieci bezpieczną drogę do szkoły i jak najwięcej uwagi poświęcili praktycznej nauce przepisów bezpieczeństwa ruchu.

(ELTA)

Skup jeźmienia słodowego

We wrześniu największym na Litwie producentem słodu „Litmal” rozpocznie skup jeźmienia słodowego, informuje ELTA.

W tym roku spółka zamierza zakupić około 14 tys. ton jeźmienia słodowego, co do którego jakości będą duże wymagania. Za tonę ziarna zapłaci się po 600-660 Lt.

Wspólnie z największym w kra-

jach skandynawskich producentem słodu fińskim koncernem „Lahden Poltinto” w tym roku poniewieksza spółka rozpocznie montaż nowego sprzętu niemieckiego oraz budowę nowej suszarni. Dzięki temu może produkować przedsiębiorstwa małe wznoszące do 12 tys. ton słodu rocznie.

Jak powiedział dyrektor „Litmal”-u Gintautas Aukštaitis, z partner-

rami fińskimi podpisaną kontrakt, w ramach którego na inwestycje spółki w tym roku przeznaczy się 2,5 mld USD.

Głównym odbiorcą produkcji „Litmal” jest polowieński „Kalnapiš”, zakupujący rocznie około 6 tys. ton słodu. Dostarcza się go również do browarów „Ragutis”, „Zalsytis” oraz innych.

kich, przybyli również przedstawiciele policji, służby medycznej i wojska oraz saperzy, którzy według ładunków wybuchowych nie znaleźli. W zast. kierownika jednostki ochrony przeciwpożarowej w Kłajpedzie A. Klovskis, o godz. 16 min. 30 pozostało jeszcze kilka nie ugaszonych ognisk pożaru. Do tego godziny informacja o ofiarach w ludziach nie było.

Poproszony o komentarz specjalnik Ministerstwa Ochrony Środowiska Seimonas Paltanavicius podkreślił, że na pierwszy rzut oka trudno dostrzec prawdziwe rozmiary szkód jakie spowodował pożar. Niemniej, w ogniu zginęły nie tylko unikalne sosny górskie, lecz i większość innych biologicznych gatunków na powierzchni ziemi i nawet na głębokości 10-15 cm pod ziemią. Są to grzyby, rośliny, rzadkie owady i zwierzęta. Wypalony pas w ciągu kilku lat pozostanie martwą strefą.

S. Paltanavicius przypomniał, że sucha lato stanowi zagrożenie również dla rezerwu w Żuivintai i dla Druskijskiego Parku Narodowego, gdzie „ogień wypuszczonej jedną głupią ręką” może spowodować niepowetowane straty.

Przygotowała Irena LITWIN

AKTUALNOŚCI KULTURALNE

Synoptycy nie zapowiadają na najbliższe dni większych zmian aur, czyli na wolne dni wybierzmy się nad wodę, tym bardziej, że w pobliżu Wilna nie brakuje naturalnych zbiorników wodnych.

W stolicy Litwy chłiwie widać, że aktywne życie kulturalne ożyje wraz z wrześniem, kiedy to Filharmonia, teatry rozpoczną kolejny sezon. Pozostają sale wystawowe. A w tych, jak zwykle, szereg pokazów.

Galeria „Arka” (Auszros Vartu 7). Obszerna prezentacja plastyków z Salburga oraz Wilna. Jednocześnie w tym lokalu czynna jest jubileuszowa ekspozycja (malarstwa) S. Jusionisa.

Galeria „Vartai” (Vilniaus 39). Dwa pokazy: grafika D. Gražieno oraz malarstwo A. Galdikasa.

Galeria Sztuki Stosowanej (Pamenkalnio 1/13).

Obejrzyć to można pokaz autor-
ski (teksty) A. Žaromskiene.

**Galeria „Grigo ratali” (Ukmer-
gės 12a).**

Basika R. Tumsaite oraz rzeźba
w drzewie A. Juskevičiaus.

**Biblioteka im. Mażydyusa (Ge-
dimo 51).**

„Droga Ukrainy do niepodległo-
ści” - tytuł tej ekspozycji mówi za
siebie. Jednocześnie można tu obejrzeć
jeszcze jedną, o zupełnie innym cha-
akterze wystawę pt. „Królowie i bla-
zy”. Autorami prezentowanych ry-
sunków są dzieci, czytelnicy czasopi-
smu „Genys”.

**Galeria „Vilnius ir daile” (Barbo-
ros Radvilaitės 6).**

Malarstwo V. Norikusa.

Galeria „Akademija” (Latako 2).

Pastele J. Danilauskaitės.

**Muzeum Sztuki Stosowanej
(Arsenal 3).**

Plastyka małych form oraz wyro-
by jubilerskie K. Simanona.

H.G.

W Rosyjskiej Galerii

Wystawa miniatur

Dziś o godz. 18.00 w Rosyjskiej
Galerii na Bakszcie zostanie otwarta
wystawa miniatur - maledkich obraz-
ków, tak lubianych przez klientów
galerii, jako że są stosunkowo niedro-
gie. Można sobie nabyć za jedynie 50-
90 litów obrazek jakiegos wybitnego
mistrza, powiesić na ścianie i przy
okazji mówić swym gościom:

„To Iwanow, a to Pietrow”. I

wszyscy będą zdumieni, że jesteś
posiadaczem dzieła tak znakomitego
malarza.

Tym razem w wystawie biorą
udział nasi rosyjscy plastycy, tak jak
W. Bodaj, J. Grigorowicz, W. Da-
browski, W. Griszukow, L. Mironien-
ko. Przedstawiają oni pejzaże Wilna
i okolic, martwe natury w miniaturze.

Wystawa potrwa do 11 września.

Uroczysta inauguracja roku szkolnego

Wielki koncert na Placu Katedralnym

1 września br. o godz. 19 na Placu
Katedralnym w Wilnie odbędzie się
wspaniały koncert poświęcony inau-
guracji nowego roku szkolnego. Litew-
ska Fundacja Wspierania Muzyki,
Ministerstwo Oświaty i Nauki oraz wy-
dział kultury Samorządu Wileńskiego
już po raz trzeci z rzędu organizują taką
imprezę, a najznakomitsi artyści, biorą-
c udział w koncercie, jak gdyby przy-
noszą w darze swój sztut i mistrzo-
stwo młodemu pokoleniu.

Zwykle na takich koncertach wy-
stępują najlepsze symfonia. W br.
wystąpi Orkiestra Państwowa Gintara
Rinkeviciausa, solisci Irena Mil-
keviciute i Vladimiras Prudnikovas.

Koncert będzie prowadziła Irena Pra-
naityte.

Nad wieczornym Wilnem popły-
ną dźwięki takich efektownych utwo-
rów jak uwertura „Sroka-złodziejka”
G. Rossiniego, aria Filippa z opery
„Don Carlos” G. Verdiego, aria Tosci
z opery G. Pucciniego, „Farandola” z
„Carmen” G. Bizeta i in.

Obtylko pogoda dopisala, bo
ostatnio coś nam się nieba chmurzy.
Przewidyujący organizatorzy powie-
dzieli, że w razie gdyby padało, cały
koncert przeniesie się do kościoła św.
Jana.

Wstęp - bezpłatny.
Barbara ZNAJDZIŁOWSKA

150-lecie kościoła strunajackiego

Po zakończeniu Mszy św., cele-
browanej w kościele wiejskim przez
Jego Ekscelencję arcybiskupa Juozasa
Audrysą Baczka, licznie zgroma-
dzeni parafianie udali się jeszcze nie roz-
chodzili się. Ludzie chcieli otrzymać
autograf arcybiskupa w specjalnie
wydanej z okazji jubileuszu książecz-
ce „Dzieje kościoła strunajackiego”.
A są one bogate, niekiedy nawet
dramatyczne. Na uroczystość jubile-

usową przybyli też księża, którzy w
swoim czasie pełnili tu posługę dusz-
pasterską. Obecnie, oczywiście, naj-
większe troski leży na barki obecnego
proboszcza kościoła Donatas Puidokas.

Na jubileusz kościoła, oprócz
duchowieństwa, przybyli także posł
na Sejm Kęstutis Triptakis i mer re-
jonu święciańskiego Vytautas Vigelis.

Zenon SAMULEWICZ

Kara 4 niesprawiedliwych

Czterech funkcjonariusze Departamentu Śledczego zostali ukarani dys-
cyplinarnie za nienależyte wykonywa-
nie swych obowiązków i nadużycia
swych stanowisk.

Za niepełne zbadanie 8 spraw kar-
nych i bezpodstawnie ich umorzenie
surową nagane otrzymał kapitan Pe-
tras Simutis, śledczy wydział śled-
czego przy KP rej. kowieńskiego.
Nagany udzielono również śledczemu
podwydziału śledczego przy KP rej.
wikomierskiego Orlanowski Plecz-

kaitisowi. Ustalono, że ten funkcyj-
nariusz bezprawnie korzystał z samo-
chodu BMW, który był strzeżony na
podwórku komisariatu jako dowód
rzeczowy.

Za złodzieże włamywacz z rozprawy
wianiem 19 spraw karanych i ich bez-
podstawnie umorzenie śledczy KP rej.
podgrodzie Siergiej Łapuchow otrzy-
mał urągę. To samo społało st. śled-
czego KP rej. jeziorskiego Arvydas
Puza, który bezpodstawnie za-
trzymał 3 osoby. (ELTA)

KRONIKA POLICYJNA

Jak podaje dział Sztatu Informacji MSW RL, 27 sierpnia br. w kraju
zanotowano 164 przestępstwa, w tym: 1 zabójstwo, 1 obrażenie ciała, 1
gwałt, 9 kuliarskich ekscesów, 5 rabunków, 147 kradzieży. Skradziono
15 samochodów, zraniono - 6.

Zarejestrowano 10 wypadków drogowych i 10 pożarów. Znalaziono
złwki 6 osób. Zatrzymano 34 podejrzanych o popełnienie przestępstw.

Obrabianie ciała

27 sierpnia około godz. 13 w
mieszkanu przy ul. Stajbininku w
Wojudach (rej. wileński), podczas
konfliktu rodzinnego, G. zranil nożem
w pierś swoją żonę G., którą umiesz-
czono w szpitalu. Podejrzanego za-
trzymano.

Ko poinformowano nas w KP rej.
wileńskiego, zatrzymano tłumacza
swój „wyczym” tym, że był w stanie
niezdolny. Wiadomo, jednak, że
dla policji i rannej żony nie jest to
usprawiedliwieniem...

Kradzieże

27 sierpnia w hotelu „Litwa”
przy ul. Wilkimerkiej w Wilnie, z
pokoiu, w którym przebywał ob. W.
Bryant, L., w niejasnych okoliczno-
ściach zginęło 150 funtów sterlingów
i czek bankowy.

27 sierpnia na dworcu autobusow-
ym w Wilnie skradziono pozostawio-
ną bez opieki torbę ob. Białorusi
L., w której było 3.000 USD, 1.000
Lt. i dokumenty. Straty wynoszą
13.100 litów

***

27 sierpnia na ul. Kęstucio w
Wilnie z torbeki ob. Ukrainy S. w nie-
jasnych okolicznościach zginęła port-
monetka z 120 litami i dowód osob-
isty.

Martwa strefa

We środę przed godz. 14 na pasie
leśnym naprzeciwko nowo 14 pra-
wy w Śmiltynie wybuchł pożar, który
zaczął ustawać po 2-godzinnej walce
strażaków z ogniem. Podczas po-
żaru, który objął 500 m pasa leśnego,
ruksdowal nieustalono ładunek
wybuchowy. Na miejsce pożaru przy-
jechało wiele samochodów straż-
niczych.

Wybuch bomby w brzuchu ziemi

3. Najdłuższa noc

Pada deszcz pumeksu, a potem szlamu, łanie galezie drzew. Tsunami uderza po raz czwarty, trafiając przede wszystkim sumatrzanką zatkotem Semangka

Godzina 9.30. Mijnheer Schruit ostrzątnął się z szoku i natychmiast przystąpił do pisania raportu do swoich przełożonych. Wysłał gońca do Serang w głębi Jawy. Wpada na niego chwiejając się na nogach, ledwie przyodziana europejska dama, która straciła dla męża, leżącego z uszkodzonym kregosłupem w zniszczonym do połowy domu. Schruit zarzuca jej na ramiona sarong i śpieszy z nią, aby udzielić pomocy jej rannemu mężowi.

Godzina 9.58. Barometr w bawarskiej gazonów pokazuje niespykające dotąd wychylenie - aż o 6,7 centymetra słupa wody. Na trymaszów amerykańskim barku „W. H. Besse”, stojącym ze zreflowanymi żaglami na kotwicy w odległości 80 kilometrów od Krakatau, igła barometra wskazuje ponad dwa centymetry to w jedną, to w drugą stronę. Z hukiem, który dociera aż do Indii i Australii, gąrdzie Krakatau strzelają w niebo wrzącą lawą i popiołem - na wysokość 40 kilometrów. Dwie trzecie wyspy z jej trzema wulkanami zapadają się w pustą przestrzeń, pozostawiając przez magmę wystrzeloną tak prędko, że z głębi Ziemi nie zdążyła dopłynąć kolejna porcja.

Na górze, ponad skorupą, miotające się we wszystkich kierunkach wiązki błyskawic rozdzielają czarny mrok nocy. Z grzmotami miesza się wycie orkanu i płaskanie spadającego z nieba szlamu. „To była jedna z najdzikszych i najstraszliwszych scen, jaką można sobie wyobrazić” - relacjonuje pierwszy oficer na „W. H. Besse”. „Północ nastąpiła w porze obiadowej. Burza wylała wśród taktelunku, a woda z prędkością prawie 20 kilometrów na godzinę płynęła w kierunku Krakatau, szparując łańcuch kotwiczny. Cuchnęło siarką, bałimy się uduszenia. Uwierzyliśmy, że oto dni świata są już policzone”.

Godzina 10.00. Na wybrzeżach Jawy i Sumatry orkan wyrwa drzewa z korzeniami, zrywa dachy i przewraca chaty, a potoki szlamu wybijają okna. W Batawii robi się noc.

Godzina 10.15. Na wybrzeżu znajdującego się w pobliżu Krakatau rzuca się trzecia fala powodziowa. Chlusa, która na 11 kilometrów w głąb sumatrzankę lawę, osadzając na plaży wyrwane bloki koralowe o ciężarze dochodzącym nawet do 600 ton. Parowiec „Berouw” ze zwłokami tych, których nie zmyła z pokładu pierwsza fala, zostaje porwany z Telukbetung i zniesiony trzy kilometry w głąb wody. Tam osiada w korywie rzecznym, prawie bez uszkodzeń - na wysokości dziesięciu metrów nad poziomem morza.

Właśnie ta fala tsunami niszczy największe spośród 300 wsi i zabija największe z 36 000 ludzi, którzy padli ofiarą Krakatau. Rozchodzą się po wszystkich oceanach, sięgając przykładu Horn i kanału La Manche.

Nie początkowa wysokość takiej fali - bo to ledwie 60 centymetrów -

lecz jej prędkość jest przerażająca. Jesteśmy przyzwyczajeni do dostojnej powolności, z jaką pędzą fale przybójny w stronę plaży. Ale tam, gdzie wody nie porusza wiatr, lecz nagły wstrząs, fala rozchodzi się w sposób koncentryczny z prędkością 800 kilometrów na godzinę - czyli z rejsową prędkością dżetowca.

Gdy ten wodny wąż, pędzący przez ocean, zderzy się z wodami płytkich akwenów, na przykład u wybrzeży, fala zostaje wyhamowana, spiętrzona i wypchnięta w górę - na wysokość kościelnej wieży, wytrącając prędkość do 45 kilometrów na godzinę. To i tak dwukrotnie szybciej niż biegnie człowiek chcąc ocalić życie. Natomiast zatkota dodatkowo spiętrza gorąca wodna dżetowa spójna lejkowata formie - a w samym wnętrzu takiej zatoki, największej w okolicy Krakatau, leży miasteczko Telukbetung. Stamtąd nikt nigdy nie zda żadnej relacji, nie opisać, jak to jest, gdy wpada się w pascę rzeczącygo żywiołu, który chwyci swoje ofiary, rzuci nimi pod niebiosa, potem cisną je o ziemię, wreszcie miadzą i pochłania.

Godzina 10.30. Mijnheer Schruit z Anwar wraz z innymi uciekinierami i dociera do położonej w dżungli wioski, gdzie wychodzą im naprzeciw mieszkańcy, niosąc pochodnie w nocnych ciemnościach tego tropikalnego dnia. Wciążą przybyszów do swoich chat, „być może uratowali świadomości, że w ich towarzystwie są Europejczycy, których obecność pozwoli im częściowo zapomnieć o strachu. Trzask drzew, deszcz ze szlamu i ciemność zwiływały się w jeden obraz piekła”. Ponieważ napływają wciąż nowi uciekinierzy „i nie bacząc na nie wypijają wszystką wodę”, Schruit spada na baczce z jej zapasem i zaczyna ją racjonować.

Na rodzinie Beyerincków, którzy schronili się w położonej ponad morzem chacie, na południowym krańcu Sumatry, najgorszy cios spadł około godziny 10.30. „Ktoś wbiegł bez tchu i wrzasnął: „Zamknijcie drzwi!” I nagle stała się noc, czarna jak smoła” - relacjonuje pani Beyerinck „Ostatnią rzeczą, jaką ukazała się moim oczom, był popiół, który wystrzelił jak fontanna, że szpar w podłodze. Mój mąż zawołał: „Gdzie jest nóż? Przetrnąć nam wszystkim tętnice i wybić od naszych cierpień”. Jednak nóż nie miał na było odnaleźć. Potężny podmuch zwałił mnie z nóg, powietrze zostało wysysane mi z ust, a na głowę i ciało padły ciężkie grudy skalne. Miejsco wykrzykiwałam „Allah i Allah!”. Pani Beyerinck próbuje wstać, pada kolanami w gorący popiół i chwiejnie wychodzi na zewnątrz. Gdy chce odgarnąć włosy na tył głowy, palce grzezną w jej popalonej skórze. Z jej kolan powraca do chaty, odnajduje swoje najmłodszego dziecko i próbuje nakarmić je pierś. Lecz serce synka nie bije. Prawdopodobnie uduł się albo uległ śmiertelnemu poparzeniu, jak tysiąc pozostałych ofiar na tym krańcu Sumatry.

Na parowcu pocztowym „Generalgouverneur Loudon”, płynącym z Telukbetung do Anwar, kapitan w zupełnie ciemności rozkazuje rzucić obie kotwice, aby móc potem zdać relację z

przebiegu katastrofy. Nagle z potężnym loskotem siedem piorunów trafia w top masztu. Odgłos uderzenia zagłusza nawet wycie burzy i skrzypienie łańcuchów kotwicznych, na których statek stacza czoło huraganowi - pod parą i na połowie mocy maszyn, zachowując zdolność manewru i odpowiednio wcinając się w „sięgające nieba fale”. „Loudon” w dziesięć minut obrasta 10-centymetrową warstwą szlamu, wazącego 250 kilogramów na metr kwadratowy.

Godzina 10.45. Nadchodzi ostatnie uderzenie. Podczas gdy rozpalona magma ponownie strzela w górę, północna część Krakatau - prawie sześć kilometrów sześciennych masy wypływa - zostaje całkowicie wysysana w powstałą po wybuchu wyrwę i pogrzebana pod 200 metrami wody.

Na trzy minuty morze cofnęło się aż po fundamenty mola portowego, zostawiając na suchym gruncie liczne lodzie

Godzina 11.10. Piorun trafia w latarnię morską na zachodnim krańcu Jawy. Przephływa przez fałszywych pracujących tam wieźniów ślupa ich.

W Batawii panuje noc. Kury idą spać, większość Europejczyków opuszcza biura i domostwa i odjeżdża do swoich wili - z zapalonymi latarniami i w upiornej ciszy. Temperatura wynosi około 22 stopni - to o siedem stopni mniej aniżeli o tej samej porze w dniu poprzednim czy też dzień później. Kabel telefoniczny między Batawii a Singaporem zostaje przzerwany.

Godzina 11.30. Tsunami uderza po raz czwarty, trafiając przede wszystkim zatkotem Semangka, 125 kilometrów na północny zachód od Krakatau, zabijając przynajmniej 3000 ludzi.

Godzina 12.30. W kanale „Havenkanal” o długości trzech kilometrów łączącym Batawskie jeziorze z otwartym morzem, poziom wody z fura podnosi się o 2,35 metra. Część murów wzdłuż kanału zostaje zerwana, zaś leżące niżej ulice zalane do wysokości jednego metra. Ludzie rozbiegają się, ratując swoje życie. W godzinę później w kanale pozostają jedynie kaluże, bowiem woda opada o 3,15 metra poniżej normalnego poziomu „zerowego”, czyli o pięć i pół metra powyżej poziomu fali powodziowej - z powodu wiru, powstałego po zapadnięciu się wyspy Krakatau w morze.

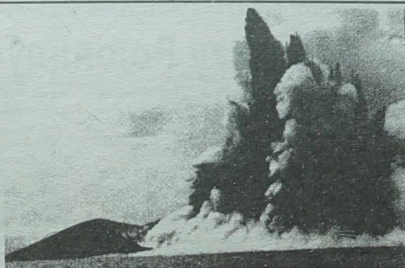
Kapitan brytyjskiego żaglowca „Bay of Naples”, w odległości 220 kilometrów od Jawy, melduje: „Pradziś 150 zwłok ludzkich, również martwe tygrysy i wyrwane z korzeniami drzewa”.

O 12.45 grzmot potężnej erupcji z godziny 9.58 dociera do Manili, stolicy Filipin, oddalonej od miejsca katastrofy o 2880 kilometrów. Ludzom z urzędów portowych wydaje się, że to salwy artylerystyczne, które próbują odgadnąć, czy chodzi o bitwę morską czy też o sygnał statku potrzebującego pomocy.

Godzina 13.30. Na południowo-zachodnim wybrzeżu Cejlonu (dzisiejszej Sri Lanki), oddalonego od Krakatau o 3100 kilometrów, dzieje się „coś nadzwyczajnego” - tak jak to utrwalili korespondent gazety „Ceylon Observer”. „Morze cofnęło się na trzy minuty aż po fundamenty mola portowego, zostawiając na suchym gruncie liczne lodzie. Zaś kulami rzucił się do zbierania leżących wszędzie ryby i krewetek. Działo się tak jeszcze dwukrotnie”.

Godzina 13.48. Grzmot eksplozji z godziny 9.58, który przetrząsnął się przez większą część Oceanu Indyjskiego, dotarł do wyspy Rodriguez, położonej na wschód od Madagaskaru, 4653 kilometrów od Krakatau. Nie istnieją przekazy o żadnym innym halasie na Ziemi, który pokonał aż takie dystanse. To tak, jakby w Nowym Jorku zarejestrowano gólmym uchem eksplozję z San Francisco.

O 14.00 ustaje deszcz popiołu w Batawii. Powoli rozjaśnia się, na uli-

Wulkan-junior. Nawet po wielkim wybuchu z 1883 roku Krakatau nie uspokoił się. W roku 1928 z morskich odłamków wyłania się Anak Krakatau - dziecko Krakatau. W ciągu następnych lat wysępka ta zapadała się trzykrotnie, by pojawić się ponownie jeszcze cztery razy.

cach popiołu zalega warstwa grubości 8-10 centymetrów, pomieszana z galeziami, które zalały się pod jego ciężarem.

Godzina 15.00. Na „Berbice” - po tym, jak spadły nań ogniste kule, zapowiadające nadchodzące nieszczęście - spada jeszcze jeden cios.

Na wyspie Krakatau szybko odrodziło się życie. Nikt nie wie, kiedy Ziemia znowu zadry i jakie będą skutki wybuchu

Statek ma przeżyć, ponieważ takielunek oblepiony toną popiołu. Nagle ze wzburzonego morza chlusa na pokład potężna sześciometrowa fala, wstrząsając kadłubem tak, że aż zatrzymują się chronometry.

O 16.00 na odlegle o 1100 kilometrów od Krakatau Wyspy Kokosowe na Oceanie Indyjskim zaczyna padać deszcz popiołu, który trwa dwa dni. O 21.00 w Bombaju, oddalonym o ponad

4500 kilometrów na zachód od Krakatau, poziom morza opada tak gwałtownie, że przechodnie mogą zbierać tysiące miotających się na płasku ryb.

Wtorek, 28 sierpnia. Cieśnina Sundajská, mającą w najwęższym miejscu 22 kilometry szerokości, zatka dwumetrowy dywan z pumeksu, zawałony wszystkim, co porwały z sobą cofające się w morze fale powodziowe: deskami, drzewami, wszelkiego rodzaju szczątkami i dziesiątkami tysięcy zwłok ludzkich, koni, wołów, kóz, nawet reklinów.

Dopiero cztery dni później, gdy prądy morskie nieco się rozszalały, pierwszy statek zdołał przebić sobie tor wodny. Dostęp do plaży, nad którą jeszcze do niedawna wznosiło się miasteczko Telukbetung, aż do 7 września całkowicie blokowano czterometrową warstwą pumeksu. Zginęło tam 2260 osób.

W Katimbang, miejscowości do której uciekli Beyerinckowie, utonęło 1000 osób, a 2000 pozostało w rozpalonym popiole. Jeszcze po dwóch dniach w okolicy wala się 700 nie pogrzebanych zwłok, które gęsto obsiadły muchy. W pobliżu tych zwłok pojawia się 1000 ocalałych ludzi, którzy powrócili z gór - wielu z nich zszepścił oparzenia, wielu jest bliskich śmierci głodowej. Na Sumatrze i Jawie, w rejonach wybrzeży zrównanych w stronę Krakatau, nie ocalała nawa jedyna roślina - pozostały jedynie popioły, pumeksu i szlam. Konie, woły i dzikie świnię rzyły w tym postępującym, duszącym woju. Wszędzie tam, gdzie jest, czuć w niej smak siarki.

Z samej Krakatau pozostały jedynie cztery małe, buchające dymem wyspy, pokryte warstwą żużlu i popiołu, dochodząca do 70 metrów wysokości. Na okolicznych płycznach wskutek nagromadzenia żużlu wyrosło także sporo innych wzniesień terenowych. Wulkan wydymał w atmosferę grubo ponad pięć kilometrów sześciennych popiołu i rozlał go na ob-

szarze liczącym 800 000 kilometrów kwadratowych - ponad dwukrotnie większym niż powierzchnia Polski. Reszta popiołu krążyła w atmosferze wokół Ziemi.

Skutki oddziaływania popiołu mogą zaobserwować na własne oczy przynajmniej trzy czwarte ludzkości, liczącą wówczas 1,5 miliarda. To, co w promieniu 100 kilometrów uczyniło z dnia nocy i padało duszącym deszczem, ukazywało się oczom Europejczyków, Amerykanów, Azjatów i Australijczyków przez całe miesiące, nawet lata całe, jako plomienie wieczorne niebo, grające barwami tęczy: czerwienią rubini i czerwienią krwi, purpurą, koralowym, liliowym, lososiowym i bursztynowym.

Tymczasem w Batawii podjęto akcję ratunkową. Pasz opuszczają parowce z żywnością, pasz dla zwierząt, woda pitna i odzież oraz z beczkami nafty do spalania zwłok tam, gdzie poniewierają się one w duzych ilościach. Koczując z pumeksu leniwie dryfują po Oceanie Indyjskim w kierunku zachodnim, z szybkością wynoszącą 32 kilometry dziennie, natomiast inne zalegają w Cieśninie Sundajskiej. Jeden z marynarzy tak relacjonuje swoje wrażenia z początku października: „Przez dziesięć dni żeglaliśmy przez pola pumeksu. W dwa dni podróży za Anwar setki i tysiące zwłok - w większości nagich - zderzały się z kadłubem statku”.

28 sierpnia na Szeszałach w zachodniej części Oceanu Indyjskiego, w dzień po katastrofie, wschodni zawałowane słone „jakby o mroźnym poranku w Anglii”, a za dnia wyglądała bardziej jak księżyc. Rano widać je na Ciejonie w zielonej pościwie, a po południu - w niebieskiej. W Poughkeepsie, na północ od Nowego Jorku, o zachodzie słońca rozbrzmiewają dzwony pożarowe - niebo żarzy się prawie do zenitu.

Pierwszego roku po eksplozji temperatura na Ziemi spada przeciętnie o 0,5 stopnia, a dopiero od 1888 roku powraca do normalnego poziomu. Niezliczone ekspedycje naukowe z wielu krajów pojawiają się na resztkach wyspy Krakatau. Już w maju 1884 roku francuscy uczeni napotykają na magmowej pustyni milnie czerwone pajęczki. W dwa lata później osiedli się w tym rejonie 34 gatunki roślin, a już w 1897 roku pojawiła się gęsta okrywa roślinna. Tyłko las tropikalny do dzisiaj nie może tam rozwinąć się prawidłowo.

Być może do nowej wielkiej erupcji Krakatau pozostawi sobie jakieś sto lat. Gdzie i kiedy Ziemia ponownie zademonstruje swoim zdumionym mieszkańcom, że jest ognistą kulą, pokrytą przerażającą cienką skorupą?

Gdyby chcieć z globusa sporządzić naprawdę realistyczny model Ziemi, nie mógłby on być pustą w środku i na pewno za materiał nie mogłaby służyć tektura. Należałoby uformować go z żelaza, niklu i kamienia, jego ciężar przy metrowej średnicy wynosiłby prawie trzy tony. Jakich silników musiałby utrzymywać go w permanentnej rotacji, bo inaczej całość powoli zapadałaby się do postaci naleśnika - sycząc, strzelając plomieniami i cuchnąc siarką - w temperaturze sięgającej 7000 stopni.

Taka właśnie jest ta nasza stara Ziemia, o której co jakiś czas prawde opowiadają nam wulkany.

Canami nad młodym wulkanem Krakatau unosi się chmura popiołu i opadają szarki, rozciągają się grzmoty. W 1993 roku wulkanie zburzona gązani z krateru uderza tam kołami. Widać nie potrafił powstrzymać, kiedy tam rozpalony płód spod mroźnego dusa ponownie wypluła.

Kurier

29.08 - 04.09

PROGRAM TYGODNIOWY

PIĄTEK 29 SIERPNIA

LTV

8.00 - Kassandra. 8.30 - Teletel. 9.00 - Dla dzieci. 10.00 - S. Przypływy i odpływy. 17.00 - S. Kasper i jego przyjaciół. 17.25 - Dla domu. Zdrowie. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Ruletka w kawiarni Konrada. 18.40 - Wiadomości. 18.50 - Kaskadowni. 19.20 - Lato z LTV. 19.50 - Tęczy czasy. 20.30 - Panorama. 21.00 - S. Niania II. 21.30 - W rodzinie Petraitisów. 22.00 - Aleja Wolności. 22.25 - Hotel muzyczny. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.25 - Studio sportowe. 23.35 - Hotel muzyczny (2).

LNK

7.30 - Poranne koło. 9.00 - Teleshop. 9.05 - S. „Bez domu jest źle”. 9.50 - S. „Cuda”. 10.35 - S. „Sina dal”. 11.20 - Na nasze zyczenie. 11.35 - Miviga przedstawia. 15.30 - Europejska scena. 15.55 - 2x8. 16.20 - Salon białego kota. 16.45 - Od. do. 17.15 - S. „Miłosna pieśń”. 18.05 - S. „Cuda”. 18.55 - Teleshop. 19.00 - S. „Bez domu jest źle”. 19.50 - Teleskino. 20.00 - Wiadomości. 20.25 - Tak. Nie. 21.30 - S. „Adres grzechu - wyższe sąry”. 22.30 - Wiadomości. 22.45 - S. „Zimny pot”. 23.15 - Film fab. „W kręgu strachu”.

BALTYCKA TV

8.30-17.00 - Program BBC. 17.05 - Muzyka. 18.00 - S. „Tak świat się kreśli”. 18.55

SOBOTA 30 SIERPNIA

LTV

8.00 - S. „Niania”. 8.30 - Dzień dobry. 10.00 - S. „Noc i Kasper”. 10.30 - S. „Stella Stellaris”. 11.20 - „Nasz język”. 11.50 - Festiwal w Veronie (I). 12.25 - Witaj. Francjo. 13.00 - Europejski plac. 13.30 - „Daini dainele”. 14.35 - Spektakl. 14.55 - Film fab. „Maks i Jeremi”. 18.00 - Wiadomości. 19.00 - Teleshop. 19.30 - W świecie filmu. 20.00 - Milioner. 20.20 - Loteria. 20.30 - Panorama. 21.00 - Pod własnym dachem. 21.30 - Film fab. „Pasport”. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.25 - Studio sportowe. 23.35 - Koncert.

LNK

8.35 - S. „Człowiek - pak”. 9.00 - Poranne koło. 10.30 - Smaczno. 11.00 - Czerwki. 11.30 - S. „Matki, żony, kochanki”. 12.20 - S. „Stary świat prehistoryczny”. 12.50 - 2x8. 13.20 - Klam X. 13.50 - S. „Cztery pancerni i pies”. 14.45 - Kibir tale były. 16.00 - Rock. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - Walka słów. 21.00 - Rock. 24.00 - Film fab. „Klucze w ręku”. 1.30 - Miviga przedstawia.

BALTYCKA TV

8.30 - Ekórż. 9.00 - Rozmaitości. 10.30 - Poranna kawa. 11.30 - Wywiad. 12.00 - Konkurs. 12.30 - Nowe twarze. 13.30 - Tęczy czasy. 14.30 - Reportaż. 15.30 - Północ - w. dzisz. 16.00 - Rozmaitości. 17.00 - S. „Show Boba Morrisona”. 18.00 - S. „Płonąca pochodnia”. 19.00 - S. „Zatoka Acaulco”. 20.00 - Dzieje NBA. 21.00 - NBA. Spojrzenie z bliska. 21.30 - Film fab. „Historia Amy Fisher”. 23.05 -

- Telegra. 19.00 - S. „Dallas”. 19.55 - Wiadomości. 20.00 - S. „Jan Krzysztof”. (I). 20.55 - Telegra. 21.00 - Film fab. „Emma”. 23.10 - S. „Amant”. 1.05-8.30 - Program CNN.

TV-3

8.15 - Teleshop. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Grace w palach”. 9.55 - Kulinarne show. 10.20 - Lekcje szczy z Burda. 10.20 - Teleshop. 17.45 - S. „Maska”. 18.00 - S. „Nareszcie dzwonek”. 18.35 - Komputerowe cuda. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - S. „Santa Barbara”. 20.00 - S. „Urocz i dzieln”. 20.30 - S. „Grace w palach”. 21.00 - S. „Ratownicy”. 21.50 - Sport. 22.00 - Wiadomości. 22.15 - S. „Strefa zbrodni”. 22.40 - Film fab. „Bracia Blues”. 0.50 - Playboy.

WILEŃSKA TV

8.00 - Z Wilna. 8.15 - Dziękuję za zakup. 8.30 - Moje kino. 9.15 - Film fab. „Zyż dzisz”. (I). 10.30 - Wielka wyprzedaż. 10.40 - Apteka. (I). 11.00 - Film fab. „Zyż dzisz”. (2). 12.45 - Towary i usługi. 13.00 - Film fab. dla dzieci. 13.40 - Wielka wyprzedaż. 13.50 - Z Moskwy. 14.00 - Film fab. „Cisza”. (I). 18.00 - Z Moskwy. 18.30 - Wielka wyprzedaż. 18.40 - Dziś w mieście. 18.55 - Film fab. „Nieuchwytni mściciele”. 20.25 - Zrob sobie święto. 20.40 - Film fab. „Koen i Teit”. 22.20 - Z Wilna. 22.35 - Tydzień. 23.05 - Towary i usługi. 23.30 - Film fab.

VILSAT

17.00 - Vilsat Cappucci.

Nočný blues. 0.35-8.30 - Program CNN.

TV-3

8.45 - Teleshop. 9.15 - Lekcje szczy z Burda. 10.20 - Dziękuję za zakup. 9.45 - „Maska”. 10.20 - Film fab. „Nareszcie dzwonek”. 11.00 - Muzyka. 12.00 - Komputerowe cuda. 12.25 - Budownictwo. 12.55 - Ekipa A. 13.45 - Teleshop. 13.55 - S. „Beverly Hills”. 14.45 - S. „Urocz i dzieln”. 16.00 - S. „Droga do nieba”. 16.50 - S. „Telefon po głosy 911”. 17.40 - S. „Wilki powitany”. 18.30 - Szawczarski świat. 19.00 - Polemika. 19.30 - Przegląd sportowy. 20.00 - Komedia. „Nieudolny mężczyźni”. 20.30 - Film fab. 21.00 - S. „Jesica Fletcher”. 21.50 - Koncert. 0.50 - S. „Eden”.

WILEŃSKA TV

7.55 - Wiadomości z Wilna. 8.10 - Film dla dzieci. 9.30 - Dziękuję za zakup. 9.45 - „Maska”. 10.20 - O przyrodzie. 11.10 - Wielka wyprzedaż. 11.45 - S. „Teoria spisków”. 12.40 - Zaproszenie na „Miecz na drodze”. 12.50 - Kanał dla dzieci. 13.45 - Ja sama: przez patriarchat. 14.45 - Zawód. 15.40 - Towary i usługi. 15.50 - Na szali piękna. 16.10 - Film fab. „Maria Antonina”. (I). 17.15 - Zrob sobie święto. 17.30 - Tydzień. 18.00 - Moje kino. 18.45 - Wielka wyprzedaż. 18.55 - Skandale tygodnia. 19.30 - Humor. 20.20 - Fitol. 20.35 - Film fab. „Nowy przyrząd nieuchwytnych”. 21.15 - Towary i usługi. 22.30 - Show I. Demidowa. 23.15 - Patrol drogowy. 23.30 - Kanał muzyczny. 0.40 - Film fab. „Prawie w ciąży”.

VILSAT

9.00 - Muzyka. 11.05 - Wyjątkowe ceny. 11.10 - Przetrawienie. 12.00 - A było tak. 12.25 - Muzyka. 15.50 - Wy-

no. 18.00 - Kalesjodskożnik. 18.10 - S. „Szkoła robiznych serc”. 18.35 - Gwóźdź. 18.55 - Wyjątkowe ceny. 19.00 - Nowości muzyczne. 19.15 - Warto zwrócić. 19.20 - Film dok. 20.05 - Kalesjodskożnik. 20.15 - Teleshop. 21.00 - Puls Wilna. 21.15 - Warto zwrócić. 21.30 - Film-spektakl. „Dwa dni z życia byłego kapitana”. 22.50 - Kalesjodskożnik. 23.00 - Nowości muzyczne. 23.15 - Wyjątkowe ceny. 23.20 - Magazyn dla dorosłych. 23.50 - Puls Wilna.

KANAL ROSJI

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 22.25 - Wiadomości. 8.15 - S. „Dziwczyna o imieniu Los”. 9.05 - Moja rodzina: kwestia mieszkaniowa. 9.25 - Dopóki wszyscy w domu. 10.20 - Biblioteka domowa. 10.25 - Graj, harmonio. 14.20 - Film-bajka. 15.55 - Program muz. 16.30 - Górnice lato'97. 17.15 - S. „Dziwczyna o imieniu Los”. 18.15 - Człowiek i prawo. 18.45 - Pole odzied. 18.40 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Czas. 20.45 - S. „Kierunek południe”. 21.45 - Spożnienie. 22.40 - Film fab. „Znaleź i zniszczyć”. 0.15 - Ekspres prawny.

ROSYJSKA TV

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 - Wiadomości. 7.25 - Dla dzieci. 7.50 - Spójrz na siebie. 8.00 - Prawosławny kalendarz. 8.05 - Filmy anim. 8.35 - Filip Kirkorow. 9.10 - S. „Santa Barbara”. 14.45 - Złota mapa Rosji. 15.10 - Teleshop. 15.20 - Handel nieruchomościami. 15.30 - S. „To jest kino”. 16.20 - Wiadomości. 16.30 - Dla dzieci. 16.55 - Spójrz na siebie. 17.55 - Łąka Łoski. 17.40, 23.30 - Towary - pocztą. 17.45 - Projekt - arsenał przedstawia. 18.00 - S. „Santa Barbara”. 19.35 - Program I.

jętkowe ceny. 16.00 - Muzyka. 18.05 - Komicy światowego kina. 18.30 - Cuda czarodziejki. 19.00 - Wyjątkowe ceny. 19.05 - Doty. 20.05 - Muzyka. 20.15 - Teleshop. 23.30 - Film fab. „Orzechowy chleb”. 23.00 - Salon kraju. 23.40 - S. „Latający lekarze”.

KANAL ROSJI

7.00 - Film fab. „Czerwone maki Issyk Kulu”. 8.40 - Loto Milion. 8.45 - Biblioteka domowa. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - Słowo dzupasterza. 10.05 - Humor 10.35 - Smak. 10.55 - Powrót Galerii Trebia. 10.55 - 12.00 - Film fab. „Klucz bez prawa przekazywania”. 13.00 - „Chytrusi i chytruski”. 13.25 - Oczwiste, lecz nieprawdopodobne. 14.00 - Wiadomości. 14.20 - Kreskówki. 15.15 - W świecie zwierząt. 15.55 - Pikarskie mistrzostwa Rosji. 16.45 - Wyjątkowe ceny. 17.50 - Klub „Biała Papuga”. 18.50 - S. „Kierunek południe”. 19.40 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Czas. 20.55 - Film fab. „Człowiek - ambibia”. 22.50 - Film fab.

ROSYJSKA TV

7.00 - Ekspres poranny. 7.55 - Towary pocztą. 8.05 - Adrenalina. 8.20 - Telega. 8.45 - Witaj, kraju. 9.30 - W świecie zwierząt. 10.00 - Wiadomości. 10.15 - Poradnik konsumenta. 10.40 - Chęć artysty. 11.20 - Podwójny portret. 11.50 - Rozyjski karaoke. 12.15 - Anon. pod. (Co. 19.00 - Wiadomości. 19.35 - Sam sobie reżyser. 20.10 - Film fab. „Cztery wesela i jeden pogrzeb”. 22.15 - Meki tworzące. 22.35 - Chwila prawdy. 23.30 - Rally-ry. 23.45

Ugolnikowa. 20.20 - Film fab. „Bransoleta z granatami”. 22.35 - Laureaci nagrody NO. J. Brodski. 23.10 - Rally-ry. 23.40 - Film fab. „Coś jaanego”. 1.15 - Nocny ekspres.

TV POLONIA

8.00 - Program dnia. 8.10 - „Polskie ślady” - reportaż. 8.40 - „Cantabile in jazz” - program rozrywkowy. 9.15 - „W drodze” - reportaż. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Teledyski na życzenie. 9.55 - Prognoza pogody. 10.00 - „Credo” - magazyn katolicki. 10.30 - „Rozalika Olabaga” - serial dla młodych widzów. 11.40 - „Gdańsk ’39” - serial polski. 11.50 - „Tylko kilka lat” - reportaż. 12.15 - Kronika Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97. 13.00 - Wiadomości. 13.15 - „Tulipan” - serial polski. 13.40 - „Rozmowy o Polsce. 14.45 - Dzieci bez domu. 15.10 - „Polonia w Irlandii” - reportaż. 15.30 - Klechdy i bajania. 16.00 - Panorama. 16.20 - Omówienie programu dnia. 16.30 - „Gosciniec” - magazyn kultury ludowej. 17.00 - „Święto hymnu polskiego” - reportaż. 17.30 - Hity satelity. 17.50 - Teledyski na życzenie. 18.00 - Telexpress. 18.15 - „Ala i As” - program dla dzieci. 18.30 - Lekcja języka polskiego dla dzieci. 18.35 - „Tata, a Marcin powiedział...”. 18.45 - „Wielka Gra” - teletur. 19.20 - „Zolnierze Futurera podbijają Polskę” - reportaż. 19.35 - „Epizod” - dramat wojenny prod. polskiej (1979). 20.10 - Salonowe potyczki. 20.40 - Dobranoc. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - „Tulipan” - serial prod. polskiej (1986). 22.30 - Kronika Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97.

- Drogami nadziei. 24.00 - Reporter. 0.15 - Program A.

TV POLONIA

8.05 - Program dnia. 8.05 - Zaproszenie - program krajow. 8.25 - Galeria pod strzechą. 8.40 - Hity satelity. 9.00 - „Piosenki na temat”. program rozrywkowy. 9.20 - „Ala i As” - program dla dzieci. 9.35 - Lekcja języka polskiego dla dzieci. 9.40 - „Szafki” - program dla dzieci. 10.15 - W najsmak. 10.20 - Wiadomości. 10.30 - Prognoza pogody. 10.50 - Teledyski na życzenie. 11.00 - BRAWO! HIT! 11.00 - Wiadomości. 11.15 - Rody polski. 11.45 - Rody polski. 12.45 - Rody polski. 13.45 - Rody polski. 14.35 - „Pasje pana Bardeckiego” - film dokumentalny. 15.15 - „Arabela” - serial prod. czeskosłowackiej (1980). 15.45 - „Widger” - serial animowany dla dzieci. 16.15 - „Święto Kabaretów”. 16.40 - „Guru” - film dokumentalny. 17.35 - „Piosenki na temat” - program rozrywkowy. 17.50 - Teledyski na życzenie. 18.00 - Telexpress. 18.20 - Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97. 19.30 - „Honor dziecka” - film fabularny prod. polskiej (1977). 20.40 - Dobranoc. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - „Zawrócony” - komedia polityczno-obyczajowa prod. polskiej. 22.50 - Kronika Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97. 24.00 - Panorama. 0.30 - „Cynga” - dramat prod. polskiej (1992). 2.05 - Wiadomości. 2.25 - Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97 (powt.). 3.25 - „Piosenki na temat” - program rozrywkowy. 3.45 - Galeria pod strzechą. 4.00 - Panorama. 4.30 - „Zawrócony” - komedia polityczno-obyczajowa prod. polskiej. 5.45 - Wiadomości. 5.50 - Kronika Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97. 6.30 - Program kabaretowy. 7.00 - „Skarbiec” - magazyn historyczno-kulturalny. 7.30

23.05 - „Wszystko się może zdarzyć - koncert. 23.30 - Panorama. 24.00 - Komediarni. 0.40 - „Umierał śmierci dnia trzeciego...” - widowisko poetyckie. 1.00 - Muzyka w palachach, zamkach, dworach i ogrodach. 1.35 - Hity satelity. 1.55 - Wiadomości. 2.05 - „Epizod” - dramat wojenny prod. polskiej (1979). 2.35 - Salonowe potyczki. 3.00 - Teledyski na życzenie. 3.10 - Wielka Gra - teletur. 4.00 - Panorama. 4.30 - „Tulipan” - serial prod. polskiej (1986). 5.30 - Kronika Świątyni Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin'97. 6.05 - „Wszystko się może zdarzyć” - koncert. 6.25 - Komediarni. 7.05 - „Umierał śmierci dnia trzeciego...” - widowisko poetyckie. 7.25 - „Gosciniec” - magazyn kultury ludowej.

POLSAT

7.00 - DJ Club. 7.30 - P.M.A.M. 8.00 - Poranek z Polsatem. 8.35 - Drzewko szczęścia. 8.55 - Poranne informacje. 9.00 - Polityczne graffiti. 9.10 - „Maska” - serial animowany dla dzieci. 9.30 - „Orbitálny posterunek” - serial SF. 10.30 - „Zar młodości” - kanadyjski serial obyczajowy. 11.30 - „Czarodziejka z Księżyca” - serial animowany dla dzieci. 12.30 - „I wszyscy razem” - amerykański serial komediowy. 13.00 - „Alf” - amerykański serial komediowy. 13.30 - Cafe „Polsat”. 14.15 - System - program komputerowy. 14.45 - Sztuka informacji. 15.15 - Motowiadomości. 15.55 - Wolność Tomku - magazyn o budownictwie. 16.25 - „Czarodziejka z Księżyca” - serial animowany dla dzieci. 16.50 - Bractwo Białego Orła - program ekologiczny dla dzieci i młodzieży. 17.00 - Informacje. 17.15 - Halo miliard.

- „Święto hymnu polskiego” - reportaż.

POLSAT

7.30 - Disco Relax. 8.30 - W drodze - magazyn relacji programów religijnych. 9.30 - Straznik Teksasu - amerykański serial sensacyjny. 9.45 - Dance World - lista przebojów. 10.00 - Co jest grane? - program muzyczny dla dzieci. 10.30 - Candy - serial animowany dla dzieci. 11.00 - „Wielkie misteria natury” (Wlk. Brytania 1996). 11.50 - „Jesien Chyvennow” (USA, 1964). 14.00 - „Zew domu” (USA, 1978). 15.45 - Okaz - magazyn filmowy. 16.10 - Reportaż. 16.30 - Fundacja Polat. 17.00 - Informacje. 17.15 - Rykowsko - program rozrywkowy na licencji MTV. 17.45 - Blysk (USA, 1993). 18.45 - „Baterowierze i pchłowcy” (Wlk. Brytania, 1995). 19.45 - Informacje. 20.00 - Disco Polo. 20.30 - Losowania LOTTO. 21.00 - „Cwaniak” (USA, 1996 r.). 22.50 - „Miejsce poculunku” (USA, 1990 r.). 0.30 - „Epizod z życia Davida Prestona” (USA, 1995 r.). 1.05 - Playboy. 2.00 - Sunset Grill (USA, 1993 r.). 3.40 - Muzyka na bis.

8.00 - Poranek informacyjny - CNN News. 8.30 - „Mary Bell” - serial animowany dla dzieci. 9.00 - „Strachy z Transylwanii” - serial animowany dla dzieci. 10.00 - „Power Rangers” - serial animowany dla dzieci. 10.30 - „Straznik z Himalajów” - serial dokumentalny. 11.00 - „Prawo do miłości” (Brazylia). 12.00 - Bill Cosby. 12.30 - Gra o wszystko. 12.30 - „Grac w palach” - ameryk. serial komed. 13.30 - La Uticjanie - amerykański serial komed. 13.40 - „Klasyka rockowa”. 14.00 - Muzyka na bis. 14.30 - „Stacja - program muzyczny A. Marca. 15.00 - Hot Shot, cz. 2. „Hot Shots” (Wlk. Brytania). 16.30 - Na topie - magazyn muzyczny. 17.00 - „Mary Bell” -

17.45 - Cafe „Polsat”. 18.45 - „Alf” - amerykański serial komediowy. 19.15 - „I wszyscy razem” - amerykański serial komediowy. 19.45 - Informacje. 20.00 - „Orbitálny posterunek” - serial SF. 20.50 - Losowania LOTTO. 21.00 - „Straznik Teksasu” - amerykański film sensacyjny. 22.40 - Reportaż. 23.00 - Informacje. 23.20 - Polityczne graffiti. 23.30 - Biznes Tydzień. 23.45 - „Raj dla każdego” - Francja. 1982 r. 1.45 - Playboy. 2.40 - „Majowe wino” - USA, 1990 r. 4.05 - Muzyka na bis.

RTL-7

8.00 - RTL-7 zaprasza. 8.25 - Teleshopping. 9.00 - Siódemka dzieciom. 9.45 - „Karuzela przygód” - serial dla młodzieży. 10.10 - „Campbellowie” - serial familijny. 10.35 - „Piękna i Bestia” - serial przygodowy. 11.25 - „Wspólnicy” - serial komediowy. 11.50 - Muzyka w RTL-7. 15.55 - Teleshopping. 16.20 - Siedem pokus - program Agnieszki Maciąg. 17.10 - „Campbellowie” - serial familijny. 17.35 - Siódemka dzieciom. 18.30 - „Karuzela przygód” - serial dla młodzieży. 19.00 - „Piękna i Bestia” - serial przygodowy. 19.50 - Polskie serialy animowane. 20.10 - Prognoza pogody. 20.15 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.25 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „Święty” - serial sensacyjny. 21.45 - 7 minut - wydarzenia dnia. 21.55 - „Strefa zagrożenia” - serial SF. 22.40 - „Mój brat Kain” - thriller, USA, 1992. 0.25 - „Sens życia według Młodego Pythona” - komedia. W. Brytania.

serial anim. dla dzieci. 17.30 - „Kimba biały lew” - serial anim. dla dzieci. 18.00 - „Kapitan N” - serial anim. dla dzieci. 18.30 - „Power Rangers”, odc. 43 - serial animowany dla dzieci. 19.00 - „Eskadry z czerwona gwiazdą” - serial dok. 20.00 - Program informacyjny - CNN News. 20.30 - „Prawo do miłości” - brazylijska telenowela. 21.00 - „Grac w palach” - ameryk. serial komed. 22.00 - GRA! MTV News. 5 MUTE - music television. 1.00 - Przyl. Mnie - nocny program muzyczny.

RTL-7

8.00 - RTL-7 zaprasza. 8.25 - Teleshopping. 9.00 - Siódemka dzieciom. 10.00 - „Wszystko się kreśli” - serial dla młodzieży. 10.25 - „Strefa zagrożenia” - serial SF. 11.20 - „Święty” - serial sensacyjny. 12.15 - „To znów ty?” - serial komediowy. 12.40 - Siódemka dzieciom. 13.30 - Siedem pokus - 14.25 - Ujęta kamera. 14.50 - „Butan, tajemnicze królestwo Himalajów” - serial dokumentalny. 15.40 - Siódemka dzieciom. 16.30 - „Sliders” - serial dla młodzieży. 17.15 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 17.40 - „Autostrada do Nieba” - serial familijny. 18.30 - „To znów ty?” - serial komediowy. 18.55 - „Wszystko się kreśli” - serial dla młodzieży. 19.15 - „Supieries” - serial animowany. 20.10 - Prognoza pogody. 20.15 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.25 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „Siódemka niebo” - serial familijny. 21.40 - 7 minut - wydarzenia dnia. 21.50 - „Kamelion” - serial SF. 22.40 - „Pociąg z Miami” - serial kryminalny. 23.30 - Młody - wydarzenia dnia. 23.40 - „Sens życia według Młodego Pythona” - komedia (W. Brytania, 1982). 1.25 - „Policjanci z Miami” - serial kryminalny.

NIEDZIELA

31 SIERPNI

LTV

8.00 - Świąteczne myśli.
8.25 - Nowości Kościoła katolickiego. 8.35 - Film dok. 9.30 - Koncert. 10.30 - Telegra dla dzieci. 11.00 - Klub szachowy. 11.10 - Technologia i telekomunikacja. 11.30 - Siedem dni Kowna. 12.00 - W świecie koszykówki. 12.30 - Sport na świecie. 13.10 - Koncert. 14.10 - Podróż z LTV. 15.00 - Koncert żyć. 15.30 - S. „Domek w prairii”. 16.30 - Z historii sztuki. Jan Rustem. 17.00 - Dla rolników. 17.30 - „Visagino country 97”. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Sady gospośkie. 18.40 - Zielone drzewo życia. 19.20 - Nasze miasteczka. 20.20 - Szanujmy słowo. 20.30 - Panorama. 21.00 - Film fab. „Korzenie trawy”. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.25 - Studio sportowe.

LNK

8.35 - S. „Człowiek - pakaj”. 9.00 - S. „Szukajcie Mądrali”. 10.00 - Twój wychowanek. 10.30 - Kuchnia pani Grażyny. 11.00 - Europejska mozaika. 11.30 - S. „Matki, żony, kochanki”. 12.30 - S. „Stary świat prehistoryczny”. 13.30 - Wokół ciebie. 13.55 - S. „Cztery pancerni i pies”. 15.30 - S. „Urwisy”. 15.15 - Kibit tele wir. 16.30 - Film dok. 17.30 - S. „Piękna i Bestia”. 18.25 - Film fab. „Dobrotę pieniądza”. 20.00 - Wiadomości. 20.20 - Telegra. 21.00 - Film fab. „Nie wspólnego”. 23.00 - Sport. 23.10 - Kronika kryminalna. 23.40 - S. „Prywatny detektyw Kaczor”. 0.05 - Magazyn erotyczny.

BALTYCKA TV

8.30 - Program religijny. 9.00 - Rozmaitości. 10.30 - Poranna kawa. 11.30 - Piszcz

- widzisz. 12.00 - Konkurs. 12.30 - TOP 20. 14.30 - Rentgen. 15.30 - Z miejsca wypadku. 16.30 - Rozmaitości. 17.00 - Dziecięcy weekend. 17.30 - S. Show Boba Morrisona. 18.00 - Zatośka Acapulco. 19.00 - „Płona pochodnia”. 20.00 - Film fab. „Razem z dzieckiem”. 21.35 - Piłka nożna. 23.15 - Dzieje NBA. 0.15-8.30 - Program CNN.

TV-3

8.45 - Teleshop. 9.15 - Lekcje szycia z „Burda Modem”. 9.30 - Muzyka dla dzieci. 9.55 - S. „Maska”. 10.20 - Film anim. 10.45 - S. „Nareszcie dzwonek”. 11.10 - Program muz. 11.40 - Okno na przód. 12.00 - S. „Telefon pomocy 911”. 12.25 - Ekipa A. 13.40 - Teleshop. 13.55 - S. „Wilk powietrzny”. 14.45 - S. „Uroczy i dzielni”. 15.30 - S. „Melrose Place”. 16.20 - Film fab. „Wóz bojowy”. 18.00 - Kulinarne show. 18.30 - Kino. 19.00 - Europejski kalendarz. 19.30 - S. „Beverly Hills, 90210”. 20.25 - Komedia. 20.50 - „Port lotniczy, 1975”. 22.35 - S. „Ulice San Francisco”. 23.25 - Polsemka. 23.50 - Randka. 0.15 - Kino.

WILEŃSKA TV

8.25 - Film dla dzieci. 9.55 - Paluszki liczą. 10.30 - Humor. 10.55 - Serial o przyrodzie. 12.00 - Wielka wyprzedaż. 12.30 - Dziękuję za zakup. 12.40 - Prasa i muzyka. 13.35 - Zrób krok. 14.30 - Sportowy tydzień. 15.00 - Towary i usługi. 15.15 - Jeraś. 15.50 - Moskwa oczyma P. Szczepotnika. 16.05 - Film fab. „Maria Antonina”. 16.50 - Z Moskwy. 17.00 - Kamień węgielny. 17.30 - Koncert. 18.00 - Z Moskwy. 18.30 - Wielka wyprzedaż. 18.40 - Wileńska jutrenka. 18.55 - Towary i usługi. 19.10 - Fitil. 19.30 - Film fab. „Korona

Cesarstwa Rosyjskiego, czyli nowi nieuchwytni” (1-2). 22.05 - Teledyskoteka.

VILSAT

9.00 - Muzyka. 10.20 - Kinomania. 10.50 - Wyjątkowe ceny. 11.00 - Salon cenny. 11.40 - S. Sabaliauskas rozmawia. 12.25 - Muzyka. 15.50 - Wyjątkowe ceny. 16.00 - Muzyka. 18.05 - Godzina siły ducha. 19.00 - Wyjątkowe ceny. 19.10 - Film dok. 20.05 - Film fab. „Kryzysalne historie”. 21.00 - Zatrzymaj się, chwilo. 21.45 - Klajpedzka TV. 22.15 Film fab. „Latający lekarz”. 23.05 - XL - Music.

IKANAL ROSJI

7.00 - Film fab. „Dziwak z 5b”. 8.25 - Filmy anim. 8.55 - Ciągienie Sportlo. 9.00 - Wiadomości. 9.10 - Notatki. 9.30 - Dopóki wszyscy w domu. 10.10 - Gwiazda poranna. 11.10 - Program dla żołnierzy. 11.40 - Graj, harmonio. 12.10 - Godzina dla wsi. 12.35 - S. „Podwodna odyseja ekipy Cousteau”. 13.25 - Panorama śmiechu. 14.00 - Wiadomości. 14.15 - Zaproszenie muzyczne. 14.45 - Klub podróżników. 15.30 - Filmy anim. 16.20 - Szczegółowa okazja. 17.15 - Najlepsze samochody świata w Moskwie. 17.45 - Przegląd piłkarski. 18.15 - Pięć-97. 19.00 - S. „Kierunek południe”. 19.45 - Afisz filmowy. 20.00 - Czas. 20.40 - LK-97.

- S. „Tak świat się kreści”. 18.55 - Telegra. 19.00 - S. „Dallas”. 19.55 - Wiadomości. 20.00 - Sport. 20.55 - Telegra. 21.00 - Film fab. „Wyrok śmierci”. 22.45 - S. „Upał w Los Angeles”. 0.35 - 8.30 - Program CNN.

TV-3

8.15 - Teleshop. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Gracie w opałach”. 17.30 - Teleshop. 17.45 - Film anim. 18.10 - S. „Ratownicy”. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - S. „Santa Barbara”. 20.00 - S. „Uroczy i dzielni”. 20.30 - S. „Gracie w opałach”. 21.00 - S. „Melrose Place”. 21.50 - Sport. 22.00 - Wiadomości. 22.15 - S. „Melrose Place”. 22.35 - Film fab.

WILEŃSKA TV

8.00 - Z Moskwy. 8.10 - O filmach. 8.35 - Nowy Jork. 9.10 - Sportowy tydzień. 9.40 - S. „Campbellowie”. 10.15 - Apteka. 10.25 - Dziękuję za zakup. 11.00 - Sprawozdania. 11.50 - Humor. 12.35 - Dziękuję za zakup. 13.05 - Filmy anim. dla dzieci. 13.35 - Dziękuję za zakup. 13.50 - Wiadomości z Moskwy. 14.00 - Film fab. „Dziwczyna ze skrzyńką”. 18.00 - Z Moskwy. 18.45 - Wiadomości. Dziś w mieście. 19.00 - Telefon 23-55-60. 19.30 - Uczymy się języka litewskiego. 19.40 - Sezon jesienny. Towary i usługi. 19.50 - Wyroby z drewna. 20.00 - Z

23.00 - Wiadomości. 23.15 - Komedia „Kara nieba”.

ROSYJSKA TV

7.00 - Ekspres poranny. 7.55 - Dom towarowy „Le Mont”. 8.10 - S. „Soli”. 8.35 - Wszyscy mówią. 8.50 - Witaj, kraju. 9.30 - Przysięga. 10.00 - Wiadomości. 10.15 - Rosyjskie loty. 10.55 - Zapieć dwunasta. 11.00 - Księgarnia. 11.30 - Człowiek na Ziemi. 11.55 - Nowa Rosja. 12.15 - Filmy anim. 12.30 - Nasz sad. 13.00 - Wiadomości. 13.20 - Film fab. „Arabela powraca”. 14.20 - Sad kultury. 14.50 - Cudowny świat W. Disneya. 15.45 - Reportaż o nocy. 15.55 - Pies Dogwanię. 16.25 - Piłka nożna bez granic. 16.55 - Legenda Teatru Wielkiego. 17.45 - Klub L. 18.20 - Anchlage przedstawia. 19.00 - Zwierciadło. 20.00 - Stare mieszkanie. Rok 1954. 21.05 - K-2 przedstawia. 22.00 - U Ksiuzy. 22.30 - Program sportowy. 23.30 - Rally-97. 23.45 - Uratuj i zachowaj. 24.00 - Film fab. „Kobiety na dachu”. 1.25 - Nocne życie miast świata. Kopenhaga.

TV POLONIA

8.00 - Program dnia. 8.05 - „Honor dziecka”. film fab. prod. polskiej (1977). 9.05 - Słowo na niedzielę. 9.15 - „Drobina do aniołów”. film dok. 9.30 - Muzyczne potłoki. 9.55 - Bajki pana Bałagana”. film animowany dla dzieci. 10.20 - Zaproszenie - program krajoznawczy. 10.40 - Niedziela muzykowanie. 11.20 - Wspomnienia Festiwalu Muzycznych. 11.30 - „Boże miejsce na ziemi”. film dok. 11.50 - Teatr filmowy. 12.45 - „Wszystko gra”. 13.00 - „Na polską nutę”. 13.30 - „Skarbice”. 14.00 - „Pieprz i wanilia”. 14.30 - „Biesiady mazurskie” - pro-

gram rozrywkowy. 15.05 - Spotkanie z profesorem Wikentem Zinem. 15.25 - Sceny domowe. 15.40 - „To tylko część wspomnień” - film dok. 16.00 - „Podwieczorek”. 17.00 - „Dziwczyna - Świątkowie XX wieku” - film dok. 18.00 - Teleexpress. 18.15 - „Prawdziwe przygody profesora Thompsona” - serial animowany dla dzieci. 18.40 - „Jak cudne są wspomnienia”. 19.40 - Zakończenie Świątów Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin '97. 20.40 - Dobranoc. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - „Kochaj albo rzuć” - komedia obyczajowa prod. polskiej (1977). 23.30 - Panorama. 24.00 - Sport z satelity. 0.45 - „Wszystko się może zdarzyć” - koncert Anity Lipnickiej. 1.05 - „Wesoło, czyli smutno” - Kazimierz Kutza rozmowy o Górnym Śląsku. 2.00 - Wiadomości. 2.20 - „Podwieczorek”. 3.15 - Zakończenie Świątów Polonijnych Igrzysk Olimpijskich - Lublin '97. 4.15 - Panorama. 4.45 - „Kochaj albo rzuć” - komedia obyczajowa prod. polskiej. 6.40 - „Jak cudne są wspomnienia”. 7.35 - „Święto kabaretów”.

POLSAT

7.30 - Disco Polo Live. 8.30 - Jesteśmy - magazyn programów religijnych. 9.00 - 4x4 - magazyn motoryzacyjny. 9.30 - Multimedia od lotu - program komputerowy. 10.00 - Klip Kłaps - najmłodsza lista przebojów. 10.30 - „Widget” - anim. serial przygod. 11.00 - Disco Relax. 12.00 - „Na własnych śmiechach” - serial komed. 12.30 - „Ptaki ciernistych krzewów” (Australia, 1983). 13.30 - „Ostatni smok” (USA, 1985). 15.15 - „Potężna dżungla” - serial ameryk. 15.45 -

Yaya Show - program satyryczny. 16.00 - Benny Hinn. 16.30 - Dżynny satyryk kraju - program Tadeusza Drozd. 17.00 - Informacja. 17.15 - Piramida - teletur. 17.45 - „Powrót Supermana” (USA, 1993). 19.45 - Informacja. 20.00 - „Jastrząb atakuje” - serial ameryk. 20.50 - Anatomia sukcesu. 21.00 - „F/X” (USA, 1996). 22.35 - „Ludwig - szalony król” (Włochy, 1973). 0.25 - Na każdy temat. 1.25 - Magazyn sportowy. 2.30 - „Dolina lalek” - serial ameryk. 2.55 - Muzyka na bis.

RTL-7

8.00 - Muzyka w RTL-7. 8.10 - „Butan, tajemnicze królestwo Himalajów” - film dok. 9.00 - „Siódemka dzieciakom” - serial animowane. 10.00 - Ulubione kawałki. 10.55 - „Kameleon” - serial SF. 11.40 - „Sliders” - serial dla młodzieży. 12.30 - „Superpisy” - dubbing. serial anim. 13.20 - „Autostada do Nieba” - serial famil. 14.15 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 14.40 - „Abbott i Costello w wytwórni filmowej” - komedia USA (1955). 16.20 - „Detektywi z wyższych sfer” - serial sensac. 17.10 - „Siódme niebo” - serial famil. 17.55 - Elektryczne gitary - koncert. 18.50 - „Świat pana trenera” - serial komed. 19.40 - „Siódemka dzieciakom” - serial anim. 20.10 - Prognoza pogody. 20.15 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.25 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „Dziki lokator” - komedia USA (1992). 22.35 - Elektryczne gitary - koncert. 23.35 - „Detektywi z wyższych sfer” - serial sensac. 0.30 - Ulubione kawałki. 1.20 - „Policjanci z Miami” - serial krym.

RTL-7

8.00 - RTL-7 zaprasza. 8.25 - Teleshop. 9.00 - „Siódemka dzieciakom” - serial animowane. 9.45 - „Kazula przygód” - serial dla młodzieży. 10.10 - „Campbellowie” - serial famil. 10.35 - „Piękna i Bestia” - serial przygod. 11.25 - „Wspólnicy” - serial komed. 11.50 - „Droga do Bountiful” - film obycz. (USA, 1985). 13.40 - Siedem cudów - program rozrywkowy. 14.20 - „Abbott i Costello w wytwórni filmowej” - komedia (USA, 1955). 15.55 - Teleshop. 16.20 - „Świat pana trenera” - serial komed. 17.10 - „Campbellowie” - serial famil. 17.35 - „Siódemka dzieciakom” - serial anim. 18.30 - „Kazula przygód” - serial dla młodzieży. 19.00 - „Piękna i Bestia” - serial przygod. 19.50 - Polskie serie anim. 20.10 - Prognoza pogody. 20.15 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.35 - „Wspólnicy” - serial komed. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „Droga do Bountiful” - film obycz. (USA, 1985). 22.40 - 7 minut - wydarzenia dnia. 22.50 - „Policjanci z Miami” - serial krym. 23.40 - „Alfred Hitchcock przedstawia” - serial kryminalny. 0.05 - „Traders” - serial obycz. 0.55 - „Policjanci z Miami” - serial krym.

PONIEDZIAŁEK

1 WRZEŚNIA

LTV

8.00 - Dzień dobry. 9.30 - Dla dzieci. 10.30 - Program dla rolników. 11.00 - Milioner. 17.00 - S. „Kasper i jego przyjaciół”. 17.30 - Pod własnym dachem. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Program białoruski. 18.40 - Wiadomości (ros.). 18.50 - W świecie koszykówki. 19.20 - 7 dni Kowna. 19.50 - Mój dom. 20.00 - 01...02...03... 20.30 - Panorama. 21.00 - Film dok. 22.00 - Film dok. 23.00 - Lotnisko. 23.30 - Dziennik wieczorny. 23.40 - Studio sportowe. 23.45 - Podróż z LTV.

LNK

7.30 - Poranne koło. 9.00 - Teleshop. 9.05 - S. „Bez domu jest źle”. 9.50 - S. „Cuda”. 10.35 - S. „Sina dal”. 11.20 - Na wasze życzenie. 11.35 - Miliga przedstawia. 14.30 - S. „Prywatny detektyw Kaczor”. 14.55 - Tak. Nie. 15.45 - S. „Wieczny rycerz”. 17.05 - S. „Miłosa pieśń”. 18.15 - S. „Cuda”. 18.55 - Teleshop. 19.00 - S. „Bez domu jest źle”. 19.55 - Telekafino. 20.00 - Wiadomości. 20.25 - S. „Wieczny rycerz”. 22.20 - Od... do... 22.30 - Wiadomości. 22.45 - Koncert.

BALTYCKA TV

8.30 - 17.00 - Program BBC. 17.05 - Muzyka. 18.00

Moskwy. 20.15 - Teatr. 21.05 - Koncert R. Paulsa. 22.35 - Katastrofy tygodnia. 23.05 - Wiadomości z Wilna. 23.20 - Prasa i muzyka.

IKANAL ROSJI

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 0.35 - Wiadomości. 8.15 - S. „Dziwczyna o imieniu Los”. 9.00 - Pole cudów. 10.00 - Przegląd piłkarski. 10.30 - Zgadnij melodię. 14.20 - Film anim. 14.45 - Maraton-15. 15.05 - Godzina gwiazd. 15.40 - S. „Harry - człowiek śniegu”. 16.05 - Do lat 16 i więcej. 16.30 - Dookoła świata. 17.20 - S. „Dziwczyna o imieniu Los”. 18.10 - Godzina szczytu. 18.35 - Zgadnij melodię. 19.00 - Poniedziałek z Pol. 19.40 - Dobranoc. 20.00 - Czas. 20.45 - Film fab. „Idę przez Moskwę”. 22.20 - J. Kisin. 23.15 - Film fab. „Czyste prudy”.

ROSYJSKA TV

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 - Wiadomości. 7.25 - Dla dzieci. 7.50 - Film anim. 8.00 - Prawosławny kalendarz. 8.05 - Sam sobie reżyserem. 8.35 - Film dok. 9.10 - S. „Złota mapa Rosji”. 14.50 - Złota mapa Rosji. 15.20 - 200-lecie gubernii saratowskiej. 15.25 - Handel nieruchomościami. 15.30 - S. „To jest kino”. 16.20 - Dla dzieci. 16.45 - Film anim. 7.05 - Puls. 17.40 - Towary poczt. 17.45 - Projekt-Arsenal przed-

stawia. 18.00 - S. „Santa Barbara”. 19.35 - Film fab. „Wielkie ciśnień”. 21.10 - Program I. Ugolnikowa. 22.35 - Rally-97. 22.45 - Film dok. 23.15 - Oddział dżynny. 23.40 - Hej, te drogi.

TV POLONIA

16.00 - Panorama. 16.30 - Prawdziwa historia niechcianych pomników (1). 17.00 - „Polskie ślady”. 17.30 - Sportowy tydzień. 17.50 - Teledyski na zyczenie. 18.00 - Teleexpress. 18.15 - „Ciuchcia”. 18.45 - „Krzyszowska zwycięża” - teletur. 19.15 - „Dajcie to na pierwszą stronę” - serial prod. kanadyjski. 20.10 - „30 Ton - Lista, lista przebojów”. 20.40 - Dobranoc. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - „Ściana czarownic” - film obyczajowy prod. polskiej (1967). 23.00 - „Mała rzecz, a cieszy”. 23.15 - „Dziennik Telewizyjny” - program satyryczny Jacka Fedorowicza. 23.30 - Panorama. 24.00 - Przegląd publicystyczny. 1.00 - Życie młodości. 1.50 - „Porwanie Balazara Gąbki” - film animowany dla dzieci. 1.55 - „Dajcie to na pierwszą stronę” - serial prod. kanadyjski. 3.00 - Wiadomości. 3.30 - „30 Ton - Lista, lista przebojów”. 4.00 - „W centrum uwagi” - program publicystyczny. 4.20 - Teledyski na zyczenie. 4.30 - „Ściana czarownic” - film oby-

czajowy prod. polskiej. 6.00 - „Mała rzecz, a cieszy”. 6.15 - „Dziennik Telewizyjny” - program satyryczny Jacka Fedorowicza. 6.30 - Panorama. 7.00 - „Krzyszowska zwycięża” - teletur. 7.30 - „Polskie ślady” (2).

POLSAT

7.00 - Poranek z Polsatem. 8.45 - Polityczne graffiti. 8.55 - Poranne informacje. 9.00 - „Batman” - serial. 9.30 - „Powrót Supermana” - ameryk. serial przygod. 10.30 - „Żar młodości” - kanad. serial obycz. 11.30 - „Drużyna „A” - ameryk. serial sensac. 12.30 - „Herkules” - ameryk. serial przygod. 13.30 - Piramid Game - teletur. 14.00 - Disco Polo Live. 15.00 - Piramid Game - teletur. 15.30 - Magazyn. 16.00 - „Batman” - serial. 16.25 - Bractwo Białego Łosia. 16.30 - Twój lekarz - magazyn medyczny. 17.00 - Informacja. 17.15 - Piraci - gra-zabawa. 17.45 - „Drużyna „A” - ameryk. serial sensac. 18.45 - „Skrydła” - ameryk. serial komed. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - ameryk. serial komed. 19.45 - Informacja. 20.00 - „Powrót Supermana” (USA, 1993). 20.55 - „Port lotniczy 77” (USA, 1977). 23.00 - Program publicystyczny. 24.00 - Informacja i biznes informacja. 0.20 - Polityczne graffiti. 0.30 - Finał Inwazji Mocy.

CZWARTEK

4 WRZEŚNIA

LTV

8.00 - Twoje czasy. 8.30 - Zielone drzewo życia. 9.00 - Dla dzieci. 10.00 - S. „Dziwczynka”. 10.50 - Milioner. 17.00 - S. „Kasper i jego przyjaciele”. 17.25 - Dla domu. 18.00 - Wiadomości. 18.10 - Teletext. 18.40 - Dziennik (ros.). 18.50 - Telegaz. 19.20 - Szanujmy słowo. 19.25 - S. „Dziwczynka”. 20.20 - Loteria. 20.30 - Panorama. 21.00 - Drogi. Samochody. Ludzie. 21.30 - Komedia. 23.00 - Plastyk J. Mykajewicz. 23.15 - Dziennik wieczorny. 23.25 - Studio sportowe. 23.35 - Miłośnikom piłki nożnej.

LNK

7.30 - Poranne koło. 9.00 - Teleshop. 9.05 - S. „Bez domu jest źle”. 9.50 - S. „Cuda”. 10.35 - S. „Sina dal”. 11.20 - Na wasze życzenie. 11.35 - Miviga przedstawia. 14.10 - Walka słów. 14.45 - Niwy. 15.15 - Twój wychowanek. 15.45 - S. „Wieczny rycearz”. 17.15 - S. „Miłosna pieśń”. 18.05 - S. „Cuda”. 18.55 - Teleshop. 19.00 - S. „Bez domu jest źle”. 19.50 - Teleskany. 20.00 - Wiadomości. 20.25 - S. „Wieczny rycearz”. 22.00 - S. „Szukaj mądrali”. 22.30 - Wiadomości. 22.45 - Z Hollywoodu. 23.15 - Komedia „Witajcie w raju”.

BALTYCKA TV

8.30 - 17.00 - Program BBC. 17.05 - Muzyka. 18.00 -

S. „Tak świat się kręci”. 18.55 - Telegaz. 19.00 - S. „Dallas”. 19.55 - Wiadomości. 20.00 - Ring. 20.30 - Humor. 20.55 - Telegaz. 21.00 - Film fab. „Afrykanin”. 22.50 - S. „Upał w Los Angeles”. 0.40 - 8.30 - Program CNN.

TV-3

8.15 - Teleshop. 8.45 - S. „Santa Barbara”. 9.30 - S. „Gracie w opałach”. 17.30 - Teleshop. 17.45 - S. „Maska”. 18.10 - S. „Nareszcie dzwonek”. 18.35 - Budownictwo. 19.00 - Wiadomości. 19.15 - S. „Santa Barbara”. 20.00 - S. „Uroczaj i dzielnia”. 20.30 - S. „Gracie w opałach”. 21.00 - S. „Ratownicy”. 21.50 - Sport. 22.00 - Wiadomości. 22.15 - S. „Srebra zmroku”. 22.40 - Film fab. „Próba miłości”. 0.10 - Komedia „Nieudolni mężczyźni”.

WIELSKA TV

8.00 - Wiadomości z Wilna. 8.15 - Filmy anim. dla dorosłych. 8.50 - Humor. 9.10 - Dziękuję za zakup. 9.40 - S. „Campbellowie”. 10.15 - Apteka. 10.30 - Dziękuję za zakup. 11.00 - Film fab. „Obiekt piękna”. 12.50 - Dziękuję za zakup. 13.05 - Film anim. 13.40 - Towary i usługi. 13.50 - Z Moskwy. 14.00 - Film fab. „Nie najlepszy dzień”. 18.00 - Z Moskwy. 18.30 - Towary i usługi. 18.45 - Wiadomości. 19.15 - Wzrost w miasteczku. 19.05 - Zrob krok. 20.00 - Z Moskwy. 20.15 - Film fab. „Za wirtyną sklepu”. 22.00 - Weekend. 22.15 - Ci, którzy... 22.45 -

Wiadomości z Wilna. 23.00 - Patrol drogowy. 23.15 - Kanal muzyczny.

I KANAL ROSJI

8.00, 11.00, 14.00, 17.00, 23.30 - Wiadomości. 8.15 - S. „Dziewczyna o imieniu Los”. 9.00 - Srebrna kula. 9.40 - Klub podróżników. 10.30 - Biblioteka domowa. 10.40 - Smak. 14.20 - Film fab. 14.45 - Wyspa Czangczangana. 15.15 - Lego-go. 15.40 - S. „Harry, człowiek śniegu”. 16.05 - Do lat 16 i więcej. 16.30 - Dookoła świata. 17.20 - S. „Dziewczyna o imieniu Los”. 18.10 - Godzina szczytu. 18.35 - Show dzienne. 19.05 - Moja rodzina: problemy szkolne. 19.40 - Dobranoc, dzieci. 20.00 - Czas. 20.45 - Film fab. „Ogariowa 6”. 22.20 - „Aleksiej Kapler. Historia miłości”. (2). 23.00 - Magia: świat nadprzyrodzony.

ROSYJSKA TV

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 22.00 - Wiadomości. 7.25 - Dla dzieci. 7.50 - Film anim. 8.00 - Prawosławny kalendarz. 8.05 - Bezczesna podróź. 8.35 - Film dok. 9.10 - S. „Santa Barbara”. 14.45 - Złota mapa Rosji. 15.30 - S. „To jest kino”. 16.20 - Dla dzieci. 16.45 - Film anim. 17.05 - Ludzie, pieniądze, życie. 17.40 - Towary pocztą. 17.45 - Projekt-Arsenal przedstawia. 18.00 - S. „Santa Barbara”. 19.35 - Film fab. 21.20 - Program I. Ugolnikowa. 22.35 - Rally-rę. 22.50 - Film dok. 23.15 - Film fab. „Car Iwan Groźny” (1).

TV POLONIA

8.00 - Gimnastyka. 8.10 - „Sana na sukces” - program rozrywkowy. 9.10 - Historia obyczajów. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Prognoza pogody. 9.50 - Teledyski na życzenie. 10.00 - „Nasza generacja”. 10.30 - „Szafki” - program dla dzieci. 11.00 - Polska w imperium GRU i KGB - film dok. 12.00 - Ludzie listy pisać. 12.15 - Przegląd prasy polonijnej. 12.30 - „Krzyżówka szczęścia” - teleturniej. 13.00 - Wiadomości. 13.15 - „Wolne miasto” - dramat wojenny prod. polskiej. 14.50 - „Wszystcy tańca cha, cha, cha”. 15.10 - „Skarbiec”. 15.40 - „Auto-Moto-Klub”. 15.55 - Omówienie programu dnia. 16.00 - Panorama. 16.30 - „Credo” - magazyn redakcji katolickiej. 17.00 - Uczmy się polskiego. 17.30 - „Spojrzenia na Polskę”. 17.50 - Teledyski na życzenie. 18.00 - Teleexpress. 18.15 - „Rozalka, alaboga” - serial dla młodych widzów. 18.45 - „Muzyka łagodzi obyczaje”. 19.15 - „Karol Wielki” - serial historyczny prod. franc. 20.15 - „Czy nas jeszcze pamiętasz?” 20.40 - Dobranoc. 21.00 - Wiadomości. 21.30 - Teatr Wspomnień. „Dożycie” - autor A. Fredro. 22.45 - „Światła ramy”, czyli reż. w teatrze w Grudziądzu. 23.30 - Panorama. 24.00 - „Podróż na Wschód” - film fab. prod. polskiej. 1.25 - „Polska Misja Katolicka w Szwajcarii” - reportaż. 1.50 - „Kasztaniaki” - film animowa-

ny dla dzieci. 2.00 - „Karol Wielki” - serial historyczny prod. francuskiej. 3.00 - Wiadomości. 3.30 - „Czy nas jeszcze pamiętasz?” 4.00 - „W centrum uwagi” - program publ. 4.20 - Teledyski na życzenie. 4.30 - Teatr wspomnień. „Dożycie” - autor Aleksander Fredro. 5.45 - „Światła ramy”, czyli reż. w teatrze w Grudziądzu. 6.30 - Panorama. 7.00 - „Polska misja katolicka w Szwajcarii”. 7.25 - Uczmy się polskiego.

POLSAT

7.00 - Poranek z Polsatem. 8.45 - Polityczne graffiti. 8.55 - Poranne informacje. 9.00 - „Batman” - anim. serial dla dzieci. 9.30 - „Powrót Supermana” - amerykański serial przygodowy. 10.30 - „Zar młodości” - kanad. serial obyczaj. 11.30 - „Drużyna A” - amerykański serial sensacyjny. 12.30 - „Ostry dyżur” - amerykański serial obyczaj. 13.30 - Miłość od pierwszego wejrzenia - teleturniej. 14.00 - Klip. Klaps. 14.30 - Twój lekarz - magazyn medyczny. 15.00 - Link Journal - magazyn mody. 15.30 - Teletur. 16.00 - „Maska” - serial anim. dla dzieci. 16.25 - Bractwo Białego Orła. 16.30 - Czas na naturę - magazyn medyczny naturalnej. 17.00 - Informacje. 17.15 - Kalendarz - program rozrywkowy. 17.45 - „Nieustraszeni” - amerykański serial sensacyjny. 18.45 - „Skrydła” - amerykański serial komediowy. 19.15 - „Świat według Bundy’ch” - amerykański serial komed.

19.45 - Informacje. 20.00 - „Renegat” (USA). 20.55 - „Jesteśmy aniołami: Złoty pył” (Włochy, 1996). 22.45 - Program publicystyczny. 23.45 - Informacje i biznes informacje. 0.05 - Polityczne graffiti. 0.15 - Szuka informacji. 0.45 - 0.45 - magazyn motoryzacyjny. 1.15 - Muzyka.

RTL-7

8.00 - RTL-7 zaprasza. 8.25 - Teleshopping. 9.00 - „Siódma dzieciom” - serial anim. 9.45 - „Karuzela przygód” - serial dla młodych. 10.10 - „Campbellowie” - serial famil. 10.35 - „Piękna i Bestia” - serial przygodowy. 11.25 - Przerwa na reklamę - program rozrywkowy. 11.50 - Muzyka w RTL-7. 15.50 - Teleshopping. 16.15 - „Złoty sobor” - serial komed. 16.45 - „Detektywi” - serial komed. 17.10 - „Campbellowie” - serial famil. 17.35 - „Siódma dzieciom” - serial anim. 18.30 - „Karuzela przygód” - serial dla młodych. 19.00 - „Piękna i Bestia” - serial przygodowy. 19.50 - Polskie seriale animowane. 20.10 - Prognoza pogody. 20.15 - 7 minut - wydarzenia dnia. 20.25 - Carrotka z puszki - program rozrywkowy. 20.50 - Prognoza pogody. 20.55 - „City Life” - serial obyczaj. 21.45 - 7 minut - wydarzenia dnia. 21.55 - „Pocahontas obcego” - melodramat (USA, 1982). 23.30 - 7 minut - wydarzenia dnia. 23.40 - „City Life” - serial obyczaj. 0.30 - Ukryta kamera - program rozrywkowy.

Program TVP-1

PIATEK

29 SIERPNIA

8.00 - Kawa czy herbata? 8.45 - Nauka języka angielskiego. 9.05 - „Miasteczko na granicy” - serial prod. kanad. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Lato przedświąteczne. 10.10 - „Żabki opowiadają” - serial anim. prod. kanadyjskiej. 10.35 - Misiove rysowanki. 10.45 - Kadra czeka. 11.00 - „Kontrata” - serial prod. kanadyjsko-francusko-amerykańskiej. 11.50 - Lato w Jedyne. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Agrobiznes. 13.20 - Lato z Magazynem Notowań. 13.50 - Miniatury muzyczne. 14.00 - „Inspekcja pana Anioła” - komedia prod. polskiej. 15.20 - „Inny wymiar” - reportaż. 15.35 - Katalog zabytków. 15.45 - Euroturystyka. 16.00 - Szaleństwa medycyny. 16.15 - Co kraj to obyczaj. 16.30 - Jaka jesteś? 16.50 - „Szkoła złamanych serc” - serial prod. australijskiej. 17.15 - Kielce '97 - Harcerski Festiwal Kultury Młodzi Szkoły. 17.40 - Bezpieczniej. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Tata, a Marcin powiedział... 18.35 - Gonię - tygodnik kulturalny. 19.00 - Prognoza pogody. 19.10 - Randka w ciemno. 20.00 - Wiadomości. 20.30 - Wiadomości. 21.10 - „J.A.G.” - wojkowe biuro śledcze - serial prod. USA. 22.05 - „Cienka, niebieska linia” - serial komediowy prod. angielskiej. 22.40 - Powódź. 23.05 - Muzyczna Jedynka. 23.20 - Gielda. 23.30 - Wiadomości. 23.40 - W centrum uwagi. 0.05 - „500 narodów” - serial dok. prod. USA. 0.55 - Mu-

zyzna Jedynka. 1.10 - „Świetlisty tunel” - film fab. prod. kanadyjskiej (1991).

SOBOTA

30 SIERPNIA

8.00 - Z Polski. 8.15 - Klub samotyńców. 8.30 - Wszystko o działce i ogrodzie. 9.00 - Agrolinia. 9.30 - Wiadomości. 9.40 - Sówka - teleturniej przyrodniczy dla najmłodszych. 10.05 - Wakacje z Ziarnem - program red. katolickiej dla dzieci i rodziców. 10.35 - 5-10-15 start - program dla dzieci i młodzieży. 11.30 - Z żołnierskiego plecaka. 12.00 - Pieprz i wanilia. 12.30 - Klinika zdrowego człowieka. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Na szlaku przygody - film fab. prod. australijskiej. 13.55 - Po wielkiej wodzie. 14.15 - Walt Disney przedstawia. 15.30 - Po wielkiej wodzie. 15.50 - Szkoła życia. 16.15 - U siebie. 16.40 - Po wielkiej wodzie. 17.00 - „Bill Cosby Show” - serial prod. USA. 17.35 - Na przełomie. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Zamczysko (1). 19.10 - „Słoneczny patrol” - serial prod. USA. 20.00 - Wieczorka. 20.30 - Wiadomości. 21.00 - „Gung-Ho” - film fab. prod. USA. 22.55 - Zamczysko. 23.45 - Sportowa sobota. 0.55 - Program rozrywkowy. 2.05 - „Władca lalek” - film fab. prod. USA (1989). 3.30 - „Niesmiertelny” - serial prod. USA.

NIEDZIELA

31 SIERPNIA

8.00 - Rolnictwo na świecie. 8.15 - Notowania. 8.45 - Akcje Jedynki. 9.05 - Poranek filmowy. 9.30 - Domowe abecadło „J”. 10.00 - „Noe Bec-

kett i jego arka” - serial prod. USA. 10.50 - „Dzień na wyszyciach” - komedia prod. USA (1937). 12.40 - Polska kraina koni. 13.00 - Anioł Pański - transmisja modlitwy Ojca Świętego. 13.20 - Ludzki świat. 13.40 - Polska kraina koni. 14.00 - Wiadomości. 14.10 - Tydzień. 14.40 - „Na północ od tundry - podróże Jacka Swedberga” - film dok. prod. kanadyjskiej. 15.15 - „Wojna domowa” - serial TVP. 16.05 - Polska kraina koni. 16.25 - „Stocznia” - reportaż. 17.10 - Mazurskie Biesiady. 17.25 - Zielonodol do góry. 17.45 - Polska kraina koni. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Śmiechu warte. 18.50 - Dziennik telewizyjny. 19.05 - „Dotyk anioła” - serial prod. USA. 20.00 - Wieczorka. 20.30 - Wiadomości. 21.00 - „Savannah” - serial prod. USA. 21.55 - Decyzja należy do Ciebie. 22.35 - Sportowa niedziela. 23.20 - Reportaż. 23.50 - „Lenny” - film fab. prod. USA (1974). 1.40 - Korzenie. 2.00 - „Julia Hartwig” - film dok.

PONIEDZIAŁEK

1 WRZEŚNIA

7.30 - Kawa czy herbata? 9.05 - „Murphy Brown” - serial prod. USA. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Mama i ja - program dla dzieci. 10.00 - Szaleństwa teatralne i Puszka Pandory. 10.25 - Domowe przedszkole. 10.55 - Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 - „Dotyk anioła” - serial prod. USA. 11.50 - Teletur. 12.10 - „Bagnet z broni” - reportaż. 12.30 - Magazyn Notowań. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Agrobiznes. 13.20 - Telewizja edukacyjna zaprasza. 14.30 - Szatnia - szkoła marzeń. 15.00 - „Szkoła złamanych serc” - serial prod. australijskiej. 15.30 - MUR - program dla młodych widzów. 16.00 - Wiadomości. 16.10 - Telewizja

Edukacyjna zaprasza. 17.15 - „Moda na sukces” - serial prod. USA. 17.40 - Tydzień Prezydenta. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Film TVP. 18.50 - Flesz. 18.55 - Czytadło - poradnik o książkach. 19.10 - Forum - pr. publicystyczny. 20.00 - Wieczorka. 20.30 - Wiadomości. 21.10 - Teatr Telewizji. Neil Simon. „Wieżki drugiej ulicy”. 22.25 - „Bagnet z broni” - reportaż. 22.50 - Życie moje... 23.40 - W centrum uwagi. 24.00 - Wiadomości. 0.15 - „Łódź ratunkowa” - film fab. prod. USA (1944). 1.45 - Klub samotyńców. 2.05 - „Moja misja” - reportaż.

WTOREK

2 WRZEŚNIA

7.30 - Kawa czy herbata? 9.05 - „Inny świat” - serial komediowy prod. USA. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Mama i ja - program dla dzieci. 10.00 - Szaleństwa teatralne i Puszka Pandory. 10.25 - Domowe przedszkole. 10.55 - Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 - „Nie ma jak w domu” - serial prod. australijskiej. 11.50 - Teletur. 12.10 - Dziecko: troski i radości - program poradnikowy. 12.30 - Magazyn Notowań. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Agrobiznes. 13.20 - Telewizja Edukacyjna. 13.40 - Przyszybie w Matplanety. 14.10 - Telekomputer. 14.30 - Tik-Tak - program dla dzieci. 15.00 - „Kamienna tajemnica” - serial prod. polsko-szwedzkiej. 15.30 - Raj - program dla młodych widzów. 16.00 - Wiadomości. 16.10 - Spektrum. 16.25 - „Pożar” - film dok. prod. angielskiej. 16.50 - Ach, te okenia. 17.15 - „Moda na sukces” - serial prod. USA. 17.40 - Sejmograf. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Film TVP. 18.50 - Absolutnie. 19.15 - Flesz. 19.25 - Rewizja nadzwyczajna. 20.00 - Wieczorka. „Trzy misie”. 20.30 - Wi-

domości. 21.10 - „J.A.G.” - serial prod. USA. 22.05 - „Lwy Westerplatte 1989-96” - film dok. 22.45 - Wiadomości marsjańskie. 23.05 - Oko w oko. 23.40 - W centrum uwagi. 24.00 - Wiadomości. 0.15 - TAK - Telewizyjny Archiwum Kultury. 1.05 - „Stuart ratuje swoją rodzinę” - film fab. prod. USA.

ŚRODA

3 WRZEŚNIA

7.30 - Kawa czy herbata? 9.05 - „Dooogie Howser lekarz medycyny” - serial prod. USA. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Mama i ja - program dla dzieci. 10.00 - Tęczywo Music Box - program dla dzieci. 10.30 - Domowe przedszkole. 10.55 - Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 - „Milaż” - serial prod. włoskiej. 12.10 - Dom pełen zwierząt. 12.20 - Harmonika ustna i blues. 12.30 - Magazyn Notowań. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Agrobiznes. 13.20 - Czas na antyki. 13.40 - Filmówka. 14.00 - Lekcja języka angielskiego. 14.10 - „Ukrzyżowanie Chrystusa” - serial dok. prod. angielskiej. 14.30 - Król zwierząt - quiz dla dzieci. 15.00 - „Tajemniczy świat Aleksandra” - serial prod. USA. 15.30 - Decyzje - program dla młodych widzów. 16.00 - Wiadomości. 16.10 - Tajniki muzyki - skrypcze. 16.20 - Wielka historia małych miast. 16.45 - Mistrzowie - prof. dr hab. Marcin Kula. 17.15 - „Moda na sukces” - serial prod. USA. 17.40 - Rzeczpospolita Samorządowa. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Film TVP. 18.55 - Film młodo. 19.15 - Flesz. 19.25 - Listy o gospodarce. 20.00 - Wieczorka. 20.30 - Wiadomości. 21.10 - „Święty z fortu Washingtona” - film fab. prod. USA (1993). 22.55 - Program rozrywkowy. 23.05 - Na przełomie. 23.40 - W centrum uwagi. 24.00 - Wiadomości. 0.10 -

Reportaż. 0.45 - Studio sport. 1.15 - Serial dok. 1.40 - „Samba Traore” - film fab. prod. franc.

CZWARTEK

4 WRZEŚNIA

7.30 - Kawa czy herbata? 9.05 - „Szalone dzieciństwo” - serial prod. USA. 9.30 - Wiadomości. 9.45 - Mama i ja. 10.00 - Słowa, słowa i piosłkiwa - teleturniej dla dzieci. 10.30 - Domowe przedszkole. 10.55 - Porozmawiajmy o dzieciach. 11.00 - „Cagney i Lacey” - serial prod. USA. 11.50 - Piraci - teleturniej. 12.10 - Gotowanie na ekranie - magazyn kulinarny. 12.20 - Gorący wózek. 12.25 - Kwintace okenio. 12.35 - Magazyn Notowań. 13.00 - Wiadomości. 13.10 - Agrobiznes. 13.20 - „W stronę reneferów” - film dok. 13.50 - Kwadrans z medycyną. 14.05 - „Wisła kilometr 530” - reportaż. 14.30 - Ciuchcia. 15.00 - „Szczęśliwe lata Toma i Jerry’ego” - serial anim. prod. USA. 15.30 - Migawka. 16.00 - Wiadomości. 16.10 - W rajskim ogrodzie. 16.25 - „Na granicy wody i ładu: Opowieść o rzęsiorku i puszczu” - film dok. prod. niemieckiej. 16.55 - Opowieści bałtyckie. 17.15 - „Moda na sukces” - serial prod. USA. 17.40 - Dziarszy rządowy. 18.00 - Telexpress. 18.25 - Jaka to melodia - teleturniej. 18.50 - Spotkania przy stole. 19.10 - Szkoła gotowania. 19.20 - Flesz. 19.30 - Credo - magazyn katolicki. 20.00 - Wieczorka. 20.30 - Wiadomości. 21.10 - „Ekstradycja” - serial TVP. 22.10 - W interesie publicznym. 22.55 - Program rozrywkowy. 23.05 - „Cyklowy siłacz” - film dok. 23.40 - W centrum uwagi. 24.00 - Wiadomości. 0.15 - „Kiedy rozum śpi” - film fab. prod. polsko-franc. 2.00 - Powt. programu.

Stanisław Tym

Los?

Miło dziś się powoli-
wać na Wito-
sa i Mikolaj-
czyka i na ich
PSL, któ-

rych to ludzi i partię przed dziesiąt-
ką lat odsadzało się publicznie od
czci i wiary

"Politycy sześciu największych
ugrupowań walczących o miejsce w
parlament, będą nas zachęcać do
głosowania na swoje partie" - ogłosiła
"Gazeta Wyborcza". Przez kolejnych
sześć dni mieliśmy w związku z tym
rzadko spotykaną w historii świata
demonstrację najlepszego samopoczucia
i samouwielbienia. No, może nie
przez szesć, ale przez cztery to na
pewno. Chciałbym się przez pięć mi-
nut w życiu czuć tak dobrze, jak się
czuje pan Marek Borowski na przy-
kład, piszący o SLD. Albo pan Janusz
Piechocki na drugi przykład, pisa-
jący o PSL. Wymieniam tych dwóch, bo
to przecież rządząca koalicja. Pytanie:
czy jeszcze rządząca i czy koalicja?
Trzy formy tego samego czasownika
nie powinny następować po sobie. Bę-
dzie być może była - tak się nie po-
tom, ale skoro u nas tak się rządzi,
to tak się o tym rozrządzeniu pisze: bę-
dzie być może była.

Przypomina się anegdota o dur-
nym chłopie, "chłotem ułudyć usi-
dę się własnym rękawem". Choć był bar-
dzo ambim, zamiar się nie powiódł, bo
chłop im bardziej się dusił, tym bardziej
słabł i sil już nie miał dodusić się do
końca. A gdy się odzyskał i za gar-
do się chwycił, to po chwili znow słabł.
Przeprowadzam więc na tę stronę, że
przez Pawła i jego PSL, choć
ambim nadludźko, to jednak sił im
zbraknie, żeby samych siebie obalić,
choć "PSL jest największa partia poli-
tyczna w Polsce odrodzoną po 1988
roku" - jak pisze Piechoński - "partia
łącząca tradycje Witosia, Rataja, Mi-
kolajczyka z tym, co tysiącom ludo-
wemu udawało się uratować i stwo-
rzyć w ramach Zjednoczonego Stron-
nictwa Ludowego". Myślę, że warto

o te tradycje spytać np. prof.
Władysława Bartoszew-
skiego. On był w mikolaj-
czkowskim PSL i może
przypomnieć, jak ZSL
z PZPR zakładało polskie kolchozy, czyli
PGR-y. Miło dziś się powoli-
wać na Witosia i Mikolajczyka i na ich PSL, któ-
rych to ludzi i partię przed dziesiąt-
ką lat odsadzało się publicznie od czci i wiary.
Być może zamiast mówić o tradycji łą-
czącej, rzetelniej byłoby stwierdzić, że
dzisiejszy PSL ukradł historyczną nazwę
tamtemu PSL, dokładnie pół wieku
temu został on rozbity po sfalszowanych
przez sowieckich agentów wyborach.

"Jeśli chcemy mieć europejską
wieś, (...) bez strzech, furmanek i zabo-
bonów, to można to tylko osiągnąć za
PSL". To i inne tego typu stwierdzenia
poważnie Piechońskiego postawiam dziś
bez komentarza. Tydzień temu (feliton
"Kupa") cytowałem rozpaczliwe liczby.
Między innymi dotyczące bezrobocia
na polskiej wsi w 1997 r. Tak! Bezro-
botnych! Ocenia się ich liczbę na mniej
wiecej dwa miliony. Idłmy dalej, "PSL
było (sprawa Oleksa), atmosfera wo-
ków zaprzysiężenia prezydenta Kwa-
śniewskiego) kołem ratunkowym polskiej
demokracji", pisze poseł. Właśnie mamy
ostatnie doniesienia o kontaktach Kwa-
śniewskiego z agentem KGB Alganow-
em i mam wrażenie, że kołem to być
może PSL, ale raczej kołem z plotu,
którego się leje demokrację w łeb.

Piechoński całość rozwija w sied-
miu "ważnych powodach, dla których
warto głosować na PSL". Dlaczego w
siedmiu? Bo PSL wylosowało listę nume-
rowaną siedem! Gdyby wylosowało dzie-
wiąć, przecełilibyśmy "dziewięć
ważnych powodów". Jaka szkoda, że
nie wylosowało jednynki. On, mówi się
trudno. Lecmy dalej. Powód numer pięć:
"PSL jako jedyna polska partia rozsąd-
nie wplata w swój program zasady na-
rodowej społeczności, w naszym pro-
gramie i ideologii są one na swoim, na-
turalnym miejscu". Tu jest trudne się kło-
cić, bo różni ludzie różne rzeczy uważa-
ją za naturalne. Na przykład to, że brud-
na, obfajdająca buda słuzi zimą i latem
jako ubikacja, jest w większości wsi
uważane za naturalne. Pies na krótkim
łańcuchu zdychający bez wody - też.
Wszystko może być "rozsądnie wpłocio-
ne i na naturalnym miejscu". To, że na

wsii nie ma telefonu i nie można zadwo-
nić po pogotowie? No, to trudno, to
umrze. Ale ważne, że pogrzeb miał spie-
wać. "W naszym programie i ideologii"
? Myślenie, że czas prymatu ide-
ologii w polityce mamy już za sobą. Że
przyszły czas przywoływania idei. My-
ślenie się, jak zwykle zresztą.

Jakże często jesteśmy osamotnio-
ni w walce o niezależność polskiej kul-
tury i gospodarki, nie wspominając o rol-
nictwie". Dobrze napisane! Osamotnio-
ni. PSL-owski minister kultury zapra-
żający nie żyjącego Czapskiego na
kawę, piszący, "miej" zamiast "mnie", a
ostatnio włączający Piotra Czajkowskie-
go do grona wybitnych polskich
kompozytorów - przecież ten PSL-ow-
icie jest samotny jak gwizdek! A gos-
podarka i rolnictwo? To samo. Gdy się
na w rękę Banki Rolne, Agencję Rynku
Rolnego, ministra rolnictwa w ran-
dzie wicepremier, skarb państwa i wiele
innych kluczowych stanowisk gos-
podarczych, gdy się współtworzy rząd i
nie umie się skupić zżoła od rolników,
to nie dziwnego, że jest się osamotnio-
nym. Na wsi, o czym chyba Piechoń-
ski wie, panuje niepisana zasada, że z
nieudacznikiem nikt się nie zadaje. Jest
to może okrutne, ale wieś "rozsądnie
wplata w swój program zasady nauki
społecznej Kościoła".

"Nie zapomnieliśmy i nie zapomi-
niemy o rodakach, których los rzucił poza
granice kraju". Szczególnie o tych wy-
wiezionych do Kazachstanu, których pa-
mięć tak hobuilo ZSL. Nie wiem, czy
PSL (z 1990 r.) to pamięta? No, ale
wszystkiego pamiętać nie można. Praw-
da? Grunt, że się pamięta, o rodakach,
których los rzucił... "itd. Los? Tysiące,
dziesiątki tysięcy Polaków uciekało z PRL
pod rządami PZPR i ZSL, które to ZSL
"ratowało i tworzyło". Nie w przynaj-
lowych uciekał. Z politycznych, panie
posle. Po prostu nie mogli tu wytrzymać.

W jednej kwestii zgodzę się z Pie-
chońskim. Pisze on: "Nasze Stron-
nictwo nie ma kompleksów". To prawda.
Tylko po co o tym pisać? Przecież to
widac.

Za tydzień - jeśli mnie choć nie ode-
jdzie - o tekście Kama Borowskiego
"Dlaczego warto głosować na SLD".
Też jest niezły.

TYM

„Wprost”

Trudna wspinaczka

Rosja, Ukraina i Białoruś nie
mogą wygramolić się z gospodar-
czego dolka, w którym znalazły się
po rozpadzie ZSRR.

Państwa za wschodnią granicą
Rzeczypospolitej powstałe po rozpadzie
ZSRR - Rosja, Ukraina, Białoruś - nie
zdolają przemyśleć dochodu narodowe-
go, produkcji przemysłowej i rolniej, do
poziomu z roku 1989. Upadek tego im-
perium okazał się najbardziej dokliwy
dla jego ekonomiki, podczas gdy kraje
niegdyś zależne, zwłaszcza Polska,
Czechy, Węgry, odnalazły swoje miej-
sce na przebudowanym rynku europej-
skim i światowym.

Nadal w trudnej sytuacji znajduje się
Rosja. Choć prezydent Borys Jelcyński
uznał, że inflacja została raz na zawsze
pokonana, a rubel stał się walutą stabil-
ną - stał się jednak deprecjacja, polegająca
na obcięciu tzer z każdego po-
minatu - to według ostatnich danych
Centrum Rynku Wschodniego, Rosjanie
nie mają zaufania do swojego pieniądza
i między styczniem a lipcem praktycz-
nie kadł nadwyżkę dochodów, prawie 21
procent ogólnych dochodów uzyska-
nych w tym czasie, ułokowali w walucie
amerykańskiej i niemieckiej. Rosyjs-
kie zasoby dewizowe spadły do pozio-
mu 16 mld USD, przy zadłużeniu prze-
kazującym sto miliardów dolarów.
Zadłużenie rosyjskie przekracza dwuletni
wartość eksportu tego kraju.

Z przygotowanych już kontraktów
i zaawansowanych negocjacji wynika,
że w tym i przyszłym roku Rosja może
liczyć na zainwestowanie zagranicę
kapitału w wysokości zaledwie 200
mld USD.

Produkt krajowy brutto w Rosji i
w innych krajach WNP jest obecnie o
prawie połowę niższy niż w roku
1989. Najwyższe tempo spadku PKB
wyznaczyła ostatnio Ukraina (minus
15 procent w ciągu dwóch minionych
lat licząc w cenach stałych), następnie
Rosja i Białoruś. W tym roku Rosja
odrobi cząstkę strat. Prognozuje się
przyrost PKB w porównaniu z rokiem
poprzednim o dwa procent, zatem
mniejszy niż u Białorusi, która praw-
dopodobnie osiągnie 5 procent wzros-
tu. Na Ukrainie nieuchronny jest dal-
szy ubytek PKB w tym roku w grani-

cach jednego procenta. Licząc produkt
krajowy według kursów walut, uzyska-
jemy - na mieszkańca WNP - około
1500 dolarów, wobec przeciętnej dla
Europy Zachodniej przekraczającej 23
tys. USD. Produkcja przemysłowa spa-
da w tej części Europy w tempie dzie-
sięciu procent rocznie, a obecnie ocie-
nia jest na połowę stanu z roku 1989.

Ludność tego obszaru przeżyła
prawdopodobnie szok inflacyjny. Ceny towa-
row konsumpcyjnych, które w roku
1989 wykazały dwupięcioprocentowy wzrost,
w roku 1993 zwykływały w krajach
WNP według wskaźnika "1845". W
pierwszych miesiącach tego roku ceny
w Rosji poszły w górę - w porównaniu
z rokiem poprzednim - o blisko pięć
procent, natomiast na Białorusi o pra-
wie 20 procent, na Ukrainie - w stopniu
jeszcze większym.

Prawdziwa katastrofa nastąpiła w
latach 1989-1996 w rolnictwie Rosji
skim, ukraińskim i białoruskim. Zrosy-
jów zżół w Rosji były ostatnio niższe o po-
łowę, produkcja mięsa, którego zawsze
tu brakowało, o czterdziście procent,
mleka o 1/3. Pogłowię bydła i trzody
zostało zredukowane o prawie 40 pro-
cent. Takiego załamania produkcji rol-
nej nie spowodowały nawet II wojna
światowa. Tegoroczny zżół zżół w
Rosji zapowiadać się lepiej niż zeszło-
roczny i oceniane są na 16 milionów ton.

Prywatyzacja w tym obszarze po-
stępuje bardzo wolno. Choć w Rosji
dzisiaj obecnie prawie milion osiemset
tysięcy firm, to skupiają się one na han-
dlu żywnością. Udział sektora prywat-
nego w tworzeniu produktu krajowego
pozostaje niewielki i na przykład na
Białorusi wynosi poniżej 15 procent. W
tym przypadku występuje wyraźne sprzecz-
nie między powolną prywatyzacją a nie-
wielkim napływem kapitału zagranicz-
nego.

W całym burzliwym okresie trans-
formacji wschodni sąsiedzi Polski nie
zdecydowali się na racjonalizację zatrud-
nienia. Zrobiliby praktycznie nie ist-
nienie, gdyż oficjalne statystyki wykazu-
ją zaledwie bardzo zarejestrowanych,
poszukujących pracy, na stu zatrudnio-
nych.

J.M.

„Trybuna Śląska”

Za pieniądze, pod przymusem

Nielegalne lub półlegalne sterylizacje wykonywano nie tylko w
Szwecji, Norwegii, Finlandii i Au-
stria, ale także w Czechach 70. w ko-
munistycznej Czechosłowacji -
ujawnił wczoraj czeski dziennik
„Lidove Noviny”.

Zabiegom poddawano przede
wszystkim kobiety narodowości cy-
gańskiej. Według Rubena Pellara,
znawcy problematyki Romów, otrzy-
mywały one za to: w Czechach od 3
do 7 tysięcy koron, a na Słowacji do
25 tysięcy koron - podała PAP.
Dziennik utrzymuje, że w niektórych
przypadkach sterylizacje przeprowad-
zano niezgodnie z przepisami z 1972
roku, które obowiązywały do dziś.
Umniejszają one dobrowolne podda-
nie się zabiegowi tym kobietom, któ-
rych mają co najmniej czworo dzieci lub
tym, które mają troje dzieci i prze-
kroczyły 35. rok życia.

Jak wynika z zeznań Cyganek,
oprócz nieprzestrzegania kryterium
wieku zdarzyły się przypadki doko-
nywania sterylizacji podczas porodu
bez wiedzy kobiet. Na mocy rozpo-
rządzenia z 1988 r. o zabezpieczeniu
społecznym, osobom, u których prze-

prowadzono zabieg wbrew ich woli,
czeskie władze wypłacały odszkodowa-
nie w wysokości 10 tys. koron.

Również przedstawiciele mini-
sterstwa zdrowia Norwegii i Belgii po-
twierdzili, że w tych krajach wykony-
wano zabiegi sterylizacji. Według AFP,
w Norwegii w latach 1934-1976 zos-
tało im poddanych przymusowo oko-
ło 2 tysięcy mężczyzn i kobiet. Wyko-
nywano je wyłącznie u osób cierpiących
na choroby psychiczne. W Belgii do
dzis sterylizacja jest dozwolona
i praktykowana na umysłowo chorych,
pod warunkiem, że wyraża na to zgo-
dę ich opiekunowie. - Zabiegi te są
wykonywane jedynie u dorosłych, któ-
rych prawie zostali uznani za upośle-
dzone i mają bardzo niski poziom
inteligencji - wyjaśnił rzecznik polji-
skiego Ministerstwa Zdrowia.

Pod naciskiem opozycji władze
Szwecji zapowiedziały utworzenie
specjalnej komisji, która zbada sprawę
przymusowych sterylizacji dokonanych
w latach 1935 - 1976 na ponad
60 tysięcy osób.

B.Z.

„Rzeczpospolita”

Kolejna ofiara płatnych morderców

Zbrodnie na zamówienie

Aleksander Krutik, dyrektor
handlowy jednego z największych
rosyjskich wydawnictw - Drofa, to
kolejna ofiara płatnych morderców.
W Rosji odnotowuje się coraz wię-
cej morderstw na zamówienie. Ich
ofiarami padają najczęściej znani
biznesmeni oraz urzędnicy związa-
ni z biznesem.

29-letni Krutik zginął w wtorek
późnym wieczorem, w chwili gdy wy-
chodził z windy w domu, w którym
mieszkał. Mordercy czekali ukryci w
pomieszczeniu gospodarskim. Odda-
no do niego serię z pistoletów maszy-
nowych. Ochroniarz dyrektora zdołał
wystrzelić osiem razy w kierunku na-
pastników. Żadnego nie trafił. Na miej-
scu przestępstwa mordercy pozostawili
dwa kaskawynki i trochę amuni-
cji. Poszukiwani sprawców nie przy-
nieśli dotychczas rezultatów. Nie wy-
kryto również sprawców morderstwa
dyrektora generalnego tego samego
wydawnictwa, Władimira Wiczenko-
wa, zastrzelonego prawie rok temu.

Powstałe sześć lat temu prawnie
wydawnictwo Drofa zajmuje się przede
wszystkim publikowaniem literatury
pedagogicznej i zajmuje w tej dziedzi-
nie wiodącą pozycję na rynku (wydaje
ok. 80 proc. tego rodzaju książek).

skich mediów morderstwo Krutika
może mieć związek z dużym zamówie-
niem rządowym na druk podręczników
szkolnych, które wydawnictwo otrzy-
mało w ostatnim czasie.

Zabójcy mogą liczyć na bezkar-
ność, podobnie jak w dziesiątkach in-
nych morderstw na zamówienie. Mili-
cja nie może się pochwaląc sukcesami
w sprawie morderstwa wicegubernatora
Petersburga Michała Manewicza,
zastrzelonego w tym tygodniu przez naj-
persa w chwili, gdy wysiadł z samo-
chodu przed swym domem. Manewicz
był odpowiedzialny za realizację pro-
gramu prywatyzacji w Petersburgu.
Zdaniem milicji motywów zbrodni na-
leży szukać w działalności zawodowej
ofiary. Kilka tygodni temu w Moskwie
zamordowano wysokiego rangą urzędnika
sławił dwadzieścia, który zajmował
się sprawami budownictwa. W lipcu br.
strzelano w okna mieszkania Stepana
Dubynina, prezesa Banku Rosji. Kilka
dni wcześniej oskarżył on dwa banki
komercyjne o sprzeniewierzenie ponad
500 mln dolarów z funduszu budżet-
owego. Była to druga próba zastrze-
szenia prezesa rosyjskiego banku central-
nego. W ubiegłym roku szyby w
oknach jego mieszkania przeszła seria
z karabinu maszynowego.

W ostatnich latach od kul zginęło
ponad pięćdziesiąt rosyjskich bankie-
row. Dwa lata temu śmierć poniósł Iwan

Kiwelidze, szef Rosbизнесbanka, prze-
wodniczący Okrągłego Stołu Rosyjskie-
go Biznesu. Został otruty za pomocą tr-
ucizny umieszczonej w słuchawce bio-
rowego telefonu.

Sporo morderstw na zamówienie
odnotowano w tym roku w kregach
sportowych. Larisę Niczejewa, dyrek-
tora klubu Spartak, zastrzelono w
czwartek; Walentina Syca, prezesa
Federacji Hokeja, kilka dni później.
marcu. Sprawcy żadnego z tych prze-
stępstw nie zostali schwytani, podobnie
jak mordercy amerykańskiego biznes-
mena Paula Tatuma, współwłaściciela
moskiewskiego hotelu Radisson Slo-
wianskaja, gdzie zatrzymywali się w
czasie pobytów w Moskwie prezydent
Bill Clinton. Tatam został zastrzelony
w biały dzień w przejściu podziemnym,
dwa kroki od hotelu. Na wolności prze-
bywają też sprawcy i zleceniodawcy
najgroźniejszych morderstw ostatnich
lat: Władimira Lisiewa, dziennikarza,
dyrektora państwowej telewizji, oraz
Dimitrija Chołodowa, dziennikarza z
„Moskowskogo Komsomola”. Pier-
szy został zastrzelony ponad dwa lata
temu, drugi zginął nieco wcześniej w
redakcji od wybuchu bomby ukrytej w
materiałach przekazanych przez niezna-
nego nadawcę.

Piotr Jendroszczyk

z Moskwy

„Rzeczpospolita”

WCZORAJ W FRASIE POLSKIEJ

Obrońcy „usłuszniania” historii twierdzą, że zmiany w podręcznikach, programach i wykładach służą podbudowaniu psychicznemu i politycznemu upośledzonych mniejszości rasowych i seksualnych.

Poprawność ważniejsza od faktów

Spór o to, czy prezydentowi Rooseveltowi trzeba podnieść kółka, okazał się jedną z najbardziej zażartych debat waszyngtońskiego roku politycznego. Stawka jest duża: jak napisał pół wieku temu George Orwell, kto panuje nad przeszłością, podporządkuje sobie przyszłość.

Ogromny, rozciągnięty na przeszło trzech hektarach nad brzegiem Potomacu, kompleks pomnikowy poświęcony Franklinowi Delano Rooseveltowi został odsłonięty na początku maja i natychmiast wywołał falę gorących protestów. Jako pierwszy zapotrzebował inwalidzi. FDR, jak Amerykanie skróto nazwają swojego 32. prezydenta, przeszedł w roku 1921, już jako dorosły człowiek, chorobę Heine-Medina i do końca życia mógł się poruszać tylko o kulach lub w fotelu na kółkach. Tymczasem posąg FDR, budowany kosztem 49 milionów dolarów - z czego 43 miliony przyznano z budżetu rządowego - przedstawia prezydenta w fotelu, ale wyposażonym tylko w mebla po podłodze. Roosevelt jest owinięty obszerną peleryną sięgającą ziemi i trzeba obejść jego postać, aby dostrzec kółka.

Nie ma powodu wstydzić się kalectwa - pisał i mówił w licznych programach telewizyjnych Michael Deland, który zainicjował walkę o przeobrażenie pomnika. Wprawdzie w centrum turystycznym na terenie monumentu głównym eksponatem jest kopia autotypowego fotela inwalidzkiego Roosevelta, ale działacze organizacji inwalidzkiej uznają to za dalece niewystarczające.

Komisja społeczna, której przewodniczy senator Daniel Inouye, sam będący inwalidą wojennym z unieruchomioną ręką, stwierdziła, że posąg jest zgodny z życzeniami samego Roosevelta. Prezydent bowiem bardzo pociągał, aby nie widyano go w inwalidzkim fotelu. Stąd owinięty jest peleryną czy sięgającą po biodra stalowemu rusztowaniu, przymocowane do podłogi otwartych linuzów, którym jeździł FDR. Fotoreporterzy i operatorzy kronik filmowych sprzyjali Rooseveltowi i z zasady wyszukiwali takie ujęcia, które nie pozwalały domyślać się, że prezydent jest sparaliżowany. Dla większości Amerykanów bezpośredni kontakt z FDR i zobaczenie na własne oczy, że jest on dotknięty ciężkim inwalidztwem, było autentycznym szokiem, gdyż z prasy nie można było tego wyczytać.

Zabiegi na prezydencie

Albano to przeszło pół wieku temu i w latach 90. konieczne okazało się „dosłusznienie” Roosevelta. FDR był nalogowym palcem i nie rozstawał się z papierosem, palonym w długiej cygarynie. W epoce, kiedy walka z palaczami stała się dla amerykańskiej lewicy jednym z naczynych celów politycznych, odebrano Rooseveltowi papierosa. Problem kłół na natomiast został rozwiązany dzięki pomysłowi zgłoszonemu przez arcybiskupa politycznego kompromisu, prezydenta Bill Clinton. Ma mianowicie zostać oddana w bżu i ustawiona na terenie kompleksu pomnikowego druga statua Roosevelta - tym razem w inwalidzkim fotelu z doskonale widocznymi kółkami.

FDR do dziś jest bożyszczem amerykańskiej lewicy, która wymawia Bidlowi Clintonowi, kiedy pójdzie na jakieś centrowe kompromisy polityczne, że „Rooseveltem to on nie jest”. Ale twórcą amerykańskiego państwa opiekuńczego był „liberalem” (czyli lewi-

cem) jak na swoją epokę historyczną, a nie na czasy dzisiejsze. Wobec tego w stanicach historycznych pomnik czterech ogromnych pokojach bez dachu, z przypominającymi swoimi wysokimi ścianami z czerwonego kamienia wieżowe mury, dokonano wiele zabiegów uwspółcześniających autora „New Deal”.

Przed wyszkoleniem zabudowano ośmiennych. Na jednej ze ścian znajduje się płaskorzeźba ukazująca ludzi pracy Ameryki w czasach wielkiego kryzysu lat 30. Widnieją na niej napisy w alfabecie Braille’a dla niewidzących. Jeden z nich jest wprawdzie umieszczony tak wysoko, że sięgnąć do niego palcami mogłyby tylko koszykarscy Michael Jordan i kilku jego kolegów, ale nie ma to większego znaczenia, ponieważ zwykli ośmienniali nie jest w stanie przeczytać także tych napisów, do których może sięgnąć. Okazuje się bowiem, że chcąc, aby napisy w alfabecie Braille’a były „widomymi dla widzianych znakami troski o niewidzących”, rzębiarz zrobił wypukłe punkty tak duże i tak od siebie odległe, że nie sposób odczytać je przez dotyk.

Autorzy pomnika nad Potomakiem zrobili też z Roosevelta obrońcę pokoi i przeciwnika wojny, którym musiał przebiec by jako polityk prawdziwie postępować. W trzecim pokoiu bez dachu, poświęconym przypadającej na czas wojny kadencji prezydenckiej Roosevelta (1941 - 45) umieszczono na ścianie cytaty FDR: „Widziałem wojnę na łądzie i na morzu. Widziałem, jak krew wycieka z rannych. Widziałem trup w błocie. Widziałem zniszczone miasta, głodujące dzieci i cierpienia matek, żon. Nienawidzę wojny”. Sgk w tym, że cytaty pochodzą z kampanii prezydenckiej 1936 roku, a zatem z okresu wcześniejszego niż anszlusz, Monachium czy pakt Ribbentrop-Molotov. Kampani, w której kandydaci do Białego Domu przebijali się wzajemnie izolacjonizmem i pacyfizmem. Co jednak najgorsze, FDR w sposób oczywisty miął się z prawdą. Podczas I wojny światowej był wprawdzie zastępcą sekretarza do spraw marynarki wojennej, ale nie wystawił nosa poza Waszyngton. Nie tylko nie oglądał pół bitewnych w Europie, ale nawet nie był na morzu. Najbliższe teatru wojny był w stanie Wirginia, dokąd regularnie wyjeżdżał z przyjaciółką, aby schronić się przed żoną, uosobieniem wszelkich cnót, co podobno było nieco męczące.

Trudno też raczej uważać za pacyfistę człowieka, który przez blisko dwa lata walczył w Kongresie, aby Ameryka przystąpiła do wojny, zarządził program badań nad bronią atomową i wraz z Churchilllem podjął w roku 1945 decyzję o zrównaniu Drezna z ziemią.

Autorzy pomnika zrobili też z Roosevelta obrońcę praw obywatelskich ludności murzyńskiej. W granicy wyroku inny cytaty prezydenta: „Musimy skrupulatnie przestrzegać praw obywatelskich wszystkich naszych obywateli niezależnie od ich pochodzenia...”. Od ćwierć wieku termin „prawa obywatelskie” kojarzy się wszystkim Amerykanom z upragnieniami dla Murzynów. Ale Roosevelt wcale nie miał na myśli Murzynów. Przeniesienie było wygłoszone na forum Komitetu Ochrony Urodzonych z Granicą w roku 1940 i dotyczyło równych praw dla imigrantów. Roosevelt nie był bynajmniej nie tytu postępowy, aby starać się o prawo zakazujące linczu czy też o integrację w wojsku, w którym czarno i biali służyli wtedy w osobnych formacjach. Widział bowiem doskonale, że hasło integracji uderzyłoby w niego śmiercionośnym rykoszetem w najbliższych wyborach.

Zabiegi historyczno-kosmetyczne dokonane na prezydencie Roosevelcie pozwoliły mu uniknąć losu Krzysztofa

Kolumba, który w 500-lecie swojego przybycia do brzegów Ameryki doznał się potępienia jako rasista, kolonizator, ludobójca, konkwistador i sekstista. Wśród załóg trzech jego okrętów nie było przecież ani jednej kobiety.

Kogo przepraszać

Jednocześnie trwa mitologizacja przeszłości. Od intelektualistów, propagujących, aby Kongres USA publicznie i uroczystie przeprosił wszystkich czarnych Amerykanów za niewolnictwo, można w tych dniach się dowiedzieć, że w wojnie domowej walczyło po stronie Północy 200 tysięcy murzyńskich żołnierzy. Komentarz Charles Krauthammer zadaje w związku z tym ironiczne pytanie, czy Murzyni wyzwolili się sami i czy przypadkiem nie należałoby ich za to przeprosić. W Kongresie sprawa przysięła, kiedy okazało się, że inicjatorzy przeprosin dostają liczne listy z zapytaniami, np. „kiedy zostaną przeproszeni za skonfiskowanie 383 niewolników mojemu pradziadkowi”, i uwagami w rodzaju: „amerykańscy murzyni powinni nam dziękować za wyzwolenie ich z Afryki”.

W pierwszej połowie lat 90. „polityczna poprawność” stała się tematem numer jeden dla politycznych tygodników. Ekseksy „neutralnego języka”, który zabraniał agentom handlu nieruchomościami używać w ogłoszeniu terminu „dom z widokiem na morze”, ponieważ obrażało to i dyskryminowało niewidomych, zostały obśmiane setki razy. Wobec tego lewicowi intelektualści odrzabili koniec politycznej poprawności, twierdząc zgodnym chórem, że jest to zjawisko skrajnie i marginalne, ledwie zauważalne, lecz rozdeptane przez „prawicowych fundamentalistów”.

Nowe interpretacje

Tymczasem poprawność polityczna jest wciąż żywa i czuje się dobrze, przynajmniej w naukach humanistycznych, opartych na niemal całkowicie przez profesorów wywodzących się z pokolenia studenckiego protestu przeciwko wojnie wietnamskiej i wszelkiej dyscyplinie na uczelniach. Nowa interpretacja historii ma poprawić samopoczucie grup etnicznych i rasowych, które były w przeszłości dyskryminowane.

Nikt nie przeczy, że jeszcze ćwierć wieku temu historia i cywilizacja ludów paozeuropejskich była niemal nieobecna w programach szkół amerykańskich. Ale rewizjonistyczne wahadło poszło w drugą stronę bardzo daleko. Przygotowane dla szkół publicznych stanów Oregon „Eseje historyczne”, mające być wytycznymi dla nauczycieli, stwierdza, że starożytni Egipcjanie wypracowali teorię ewolucji dwa tysiące lat przed Darwinem, a cztery tysiące lat temu podróżowali szczytami, odbywając nimi nawet bardzo dalekie wyprawy. Dowodem też śmiały tezę ma być 20-centymetrowej długości rzeźba ptaka, znajdująca się w muzeum starożytności w Kairze, mająca kształt zbliżony do lotni. Autor eseju Hunter Havelin Adams jest określany we wstępie jako uczeń z prestiżowego Argonne National Laboratory. W rzeczywistości Adams jest tam zatrudniony jako technik bhp, a jego wykształcenie zakończyło się na poziomie szkoły średniej.

Egipcjanie stali się słuzni historycznej, ponieważ byli „czarni. Najlepszym dowodem jest określenie Kleopatry przez Szekspira jako „brunatnej” (tawny). Na próżno egiptologowie wskazują, że Szekspir nie mógł wiedzieć, jaki był kolor skóry Kleopatry, ponieważ żyła ona 1600 lat wcześniej. Używany w szkołach powiatu Prin-

ce George’s w stanie Maryland podręcznik historii „Skrajzone dziedzictwo” stwierdza jednoznacznie, że „autorami greckiej filozofii nie byli Grecy, ale czarni lud z Afryki Północnej, Egiptanie”. Arystoteles i inni greccy filozofowie - głosi śmiało George James - do zdobyci Aleksandrię przez Aleksandra Macedońskiego rozgrabili bibliotekę aleksandryjską i z tamtejszych ksiąg ściągali wszystkie tezy swojej filozofii. Kiedy prof. Mary Lefkowitz, klasykistka z Wellesley College w stanie Massachusetts wskazała, że Aleksandria i tamtejsza biblioteka zostały zbudowane już po śmierci Arystotelesa w roku 322 p.n.e., postępowi studenci demonstracyjnie opuścili salę wykładową.

Równość najważniejsza

Abena Walker, której władze Waszyngtonu zapłaciły 248 tysięcy dolarów za opracowanie programu nauczania historii w szkołach średnich, we wstępie do niego napisała: „Starożytni Afrykanie dali światu szcześnie intelektualną tak błyskotliwą, że nie-Afrykanie ukradli ją i przechrzcili na swoją”. Z kolei inspektor oświaty w Portland w stanie Oregon stwierdził: „Zawartość merytoryczna programów i związaną z nimi esejów jest dla nas mniej istotna niż naczelna zasada równości wszystkich grup geokulturowych... Zbyt wielu młodych ludzi naszego kraju stara się uścisnąć fakty lub im zaprzeczyć, podczas gdy ważniejsze jest poznanie ogólnego celu - prawdy, że wszyscy ludzie przyczynili się do rozwoju cywilizacji”.

Feministka-dysydentka Christina Hoff Sommers pisze w swojej książce, iż niezaprzeczalny jest fakt, że w przeszłości poprzedzającej historii pomniejszają rolę kobiet. Ale Hoff pyta, czy nie jest przypadkiem przesadą, kiedy w podręczniku dla szkół podstawowych więcej miejsca poświęca się XIX-wiecznej astronomce Marii Mitchell, która odkryła jedną kometa, niż Albertowi Einsteinowi. Czy rzeczywiście lepiej jest zamieścić przy fotografie pielęgniarce z czasów wojny secesyjnej, a pominać wizerunki generałów Shermana i Granta, którzy w wojnie tej odegrali pierwszoplanową rolę?

Oficjalna instrukcja programowa dla kierowników szkół w stanie Kalifornia stwierdza: „Kiedy mowa o wydarzeniach historycznych lub społecznych, osiągnięciach w nauce i sztuce, wkład kobiet i mężczyzn powinien być przedstawiany jako równy” (Education Code 60040(a) i 60044). Na razie jednak poza Joanną d’Arcy historycy nie zdołali wyciągnąć z pomniki dzieł innych wielkich rzeczy kobiet.

Na uniwersytetach rzeczy poszły jeszcze dalej. Profesor Elizabeth Minnich, wykładająca historię sztuki, uważa, że tylko hegemonia mężczyzn sprawia, iż uznajemy freski z Kaplicy Sykstyńskiej za dzieła ważniejsze od wyzywanych kap na kółka. Jej zdaniem: „Wszystko jest względne i płynne. Co jedna zbiorowość uważa za wielkie, inną ocenia jako banalne lub wręcz obraźliwe”.

Fakty nie są ważne, raczej mam ja

Wielu rewizjonistycznych historyków stara się przedstawić dzieje Ameryki jako pasmo wyzysku i ucisku mniejszości, agresji wobec świata zewnętrznego, imperialistycznego ujarzniania ludów kolorowych. Choć książki ich nie osiagają rekordowych nakładów, tezy są skutecznie nagłaśniane przez telewizję i Hollywood.

W roku 1993 telewizja publiczna PBS pokazała film o wyzwoleniu obo-

zu koncentracyjnego w Buchenwaldzie przez 761. batalion pancerny armii amerykańskiej. Ten murzyński batalion miał piękną kartę bojową, łącznie z udziałem w krwawej bitwie pod Bastogne i wyzwoleniem obozu koncentracyjnego Gurschircher w Austrii.

Dwaj weterani z tego batalionu byli oprowadzani po obozie buchenwaldzkim przez byłego więźnia Beniamina Bendersa. Drobnym problem polegał tylko na tym, że weterani byli w Buchenwaldzie pierwszy raz w życiu. Gdy obydwojmy był wywalany w 1945 roku, ich batalion toczył walki 110 kilometrów od Buchenwaldu. Indagowano o to na premierze rzeczniczka PBS powiedziała, że rozbieżność z faktami nie ma większego znaczenia. „Staramy się, aby Nowy Jork był lepszym miejscem do mieszkania zarówno dla Żydów, jak Afro-Amerykanów”. Pomysł na film zrodził się po antenickich rozruchach murzyńskich na Brooklynie.

W roku 1991 wszedł na ekrany film „JFK” o spisku na życie prezydenta Johna Kennedy’ego. Reżyser Oliver Stone, znany już z wczesniejszych filmów o „brutalnej i zbrodniczej” polityce amerykańskiej wobec Wietnamu, udowodnił tezę, że Kennedy został zgładzony na skutek spisku związanego przez reakcyjnych emigrantów kubańskich, CIA i spiskowców z największego dowódcy amerykańskich sił zbrojnych, którzy bali się, że zamiast w pełni zaangażować USA w wojnę wietnamską może on wycofać nawet amerykańskich doradców wojskowych z Wietnamu. W udającej fragment czarno-białego filmu dokumentalnego sekwencji Lyndon Johnson mówi do generałów i magnatów przemysłu zbrojeniowego: „Tylko mnie wyberte, a dam wam waszą cholewą wojnę”. W filmie Stone’a JFK zostaje zamordowany przez Lee Oswald, przedstawianego jako tajny współpracownik rządu, FBI czy CIA.

W licznych wywiadach prasowych i telewizyjnych Stone upierał się, że jego film jest prawdą, a nie fikcją. Na próżno poważni historycy wskazywali, że jego spiskowa teoria dzieł nie jest podparta żadnymi faktami. Jak woda po kaczce spływała po opinii publicznej argumenty, że Kennedy dwa dni przed zgładzeniem go w Dallas podpisał rozkaz o zwiększeniu amerykańskiej obecności wojskowej w Wietnamie. Kiedy w dyskusji telewizyjnej pisał niedwójnie, że dla reżysera pytania o dowody na jego tezę, nieporuszony Stone odpowiedział: „Nawet jeżeli fakty się nie zgadzają, rację mam ja, ponieważ opisałem zło przez wielkie Z, zło, którym jest rząd”.

Po wysadzeniu w powietrze budynku federalnego w Oklahomie City w kwietniu 1995 roku przetwarzającą większość ankietowanych uczniów szkół średnich była zdania, że wybuch był spowodowany przez jakichś konspiratorów z rządu: „co przecież jest oczywiste dla każdego, kto widział film CJFK”. Tym razem wymierzane w prawicę ostrze rewizjonistycznej historii okazało się być obojętne.

Akademicki obrońcy usłuszniania historii, zwanego „rekonceptualizacją”, twierdzą, że zmiany w podręcznikach, programach i wykładach służą podbudowaniu psychicznemu i politycznemu upośledzonych mniejszości rasowych i seksualnych. Zresztą dla radykalnych feministek kobiety też są mniejszością mimo ich liczebnej przewagi w społeczeństwie, ponieważ jako uciskane są automatycznie mniejszością.

Kiedy już nieco przycichła burza wokół pomnika Roosevelta, na łamach dziennika „Washington Post” ukazał się krótki listek od inwalidy, który nie miało zwracać uwagę, że na parking koło pomnika wyznaczono zaledwie pięć miejsc dla samochodów osób niepełnosprawnych. Ale przecież wcale nie o to chodziło.

Jacek KALABIŃSKI
z Waszyngtonu
„Rzeczpospolita”

Sejm

Odrzucono wniosek o wotum nieufności

Sejm odrzucił w czwartek wniosek o wotum nieufności dla rządu. Za wnioskiem głosowało 79 posłów, przeciw - 177, a 93 wstrzymało się od głosu. Premier Włodzimierz Cimoszewicz odrzucił zarzuty opozycji, wygłoszone w czwartek w Sejmie podczas debaty nad wotum nieufności dla rządu. Spory w koalicji są dla opozycji okazją do krytyki rządu - utrzymywał Cimoszewicz, twierdząc, że zarzuty o zaniechanie reform w państwie i ruinowanie gospodarki są złym sygnałem, kiedy Polska ubiega się o członkostwo w UE. Nie można mówić o zapasie mieszkaniowej, bo odano o 240 tys. mieszkań więcej niż podają statystyki. „Mówicie o zawłaszczaniu państwa, a do czego służą 4 tysiące kandydatów AWS przygotowanych do przejścia stanowisk?”

- wołał. Mówi się o ukrytym bezrobociu na wsi. Zapewne ono jest, ale jeśli bezrobocie na wsi wzrosło, to nie w ostatnich 4 latach, tylko kiedy pałdy PGR-y”. Premier dodał, że w Polsce w ostatnim czasie bezrobocie spadło bardziej niż w jakimkolwiek innym kraju europejskim.

Wicepremier minister rolnictwa Jarosław Kalinowski zarzucił krytykom koalicji, że ich „miłość do chłopa i do rolnictwa wraca w cyklu 4-letnim”.

Waldemar Pawlak, komentując zarzuty o zawłaszczanie stanowisk przez koalicję, przypomniał, że on sam dobrowolnie zrzekł się funkcji premiera, gdy ówczesny prezydent Lech Wałęsa blokował podpisanie ustawy podatkowej.

Rząd uzyskał absolutorium

Sejm przyjął w czwartek sprawozdanie z wykonania budżetu państwa za 1996 r. i udzielił rządowi absolutorium. „Za” głosowało 254 posłów, „przeciw” - 105, a 5 wstrzymało się od głosu.

Izba przyjęła też sprawozdania: z działalności Narodowego Banku Polskiego oraz realizacji bilansu płatniczego za 1996 r. Nie przyjęła natomiast sprawozdania z realizacji polityki pieniężnej prowadzonej przez NBP - ze względu, jak stwierdza uchwała Sejmu, na „zbyt małą skuteczność realizacji tej polityki w przewidywanym zakresie wynikających z deficytu w handlu zagranicznym ze skutkami tego dla sytuacji w bilansie płatniczym, a także ze względu na brak postępu we wzroście oszczędności”. Uchwałę podjęto 252 głosami, przy 77 przeciwnych i 39 wstrzymujących się.

Podczas śródowej dyskusji posłowie koalicji chwaliли osiągnięcia swojego rządu. Natomiast przeciwko udzieleniu absolutorium wypowiadała się opozycja. Tadeusz Syryjczyk (UW) określił politykę koalicji jako czas stracony dla Polski. Zarzucił SLD i PSL brak gospodarności i nieprzejęcie prawa. UP za najbardziej niepokojący uznała niekorzyst-

ny bilans handlowy i płatniczy. Wiesława Ziolkowska skrytykowała zlikwidowanie podatku importowego, zasady handlu długim publicznym, utrzymanie ulg podatkowych z tytułu darowizn i nieostateczną ściągalskość podatków. Klub AW „S” skrytykował natomiast rozrost administracji, liberalny stosunek do wzrostu płac urzędników państwowych oraz marnotrawstwo środków publicznych.

„Rok 1996 był rokiem bardzo pomyślnym dla gospodarki i dla budżetu, który był realizowany niemal w komfortowych warunkach. Zbójcom prawem opozycji jest krytykowanie rządu. Zbliżają się wybory, więc ta krytyka jest bardziej dramatyczna - powiedział PAP po czwartkowym głosowaniu wicepremier Marek Belka. Nieprawidłowości przy realizacji budżetu, o których mówił NIK było o wiele mniej niż w poprzednich latach” - dodał.

Wcześniej Wicepremier przekonywał posłów, że budżet w 1996 r. był realizowany lepiej niż w latach poprzednich. „Kwitujemy ten rok, jako rok kolejnego sukcesu gospodarczego, w którym budżet dobrze odzwierciedlał pozytywne zjawiska gospodarcze” - mówił.

Bezpieczeństwo

W 1993 r. UOP rozpracowywał pravicową opozycję

Wiosną 1993 r. Urząd Ochrony Państwa prowadził działania operacyjne wobec pravicowej opozycji - ujawnił 28 bm. minister-koordynator służb specjalnych Zbigniew Siemiatkowski. Według niego, działania te, prowadzone przy użyciu wszystkich metod operacyjnych, miały na celu „dezintegrację” PC, RDR i RTR.

Zdaniem Siemiatkowskiego, o takich działaniach, prowadzonych przynajmniej za wiedzą ówczesnego kierownictwa UOP i MSW, świadczą odnalezione w UOP dokumenty. Działania były wymierzone m.in. w lidera PC Jarosława Kaczyńskiego, o takich łączących się sprawą jego „deklaracji lojalności”, Jana Olszewskiego, Antoniego Macierewicza, Romualda Szeremietiewa i innych - mówił Siemiatkowski po posiedzeniu sejmowej Komisji ds. Służb Specjalnych. Zdaniem ministra, dokładne postępowanie wyjaśniające wykaze, czy te działania były legalne. Jeżeli nie, to UOP

wniesie zawiadomienie o przestępstwie.

Szefem UOP był wtedy Jerzy Konieczny, szefem MSW Andrzej Milczanowski, szefem radu Hanna Suchocka, prezydentem Lech Wałęsa - p. 60, PAP.

Według przewodniczącego komisji Jerzego Czerwonińskiego (UW), „Siemiatkowski mówił więcej niż sprawa w tej chwili daje podstaw do publicznego ogłaszania”. Dodał, że dokumenty są objęte klauzulą „tajne, spec-znaczenia” i że naruszanie tajemnicy „nie jest sprawą parlamentu”. Zapytany, czy jest przypadkiem, że sprawę ujawnia się właśnie w tej chwili, odparł, że nie jest to przypadkiem. Proszony o wyjaśnienie, jak się stało, że pierwszy o rzekomo sfalszowaniu przez UOP „lojalki”, Kaczyńskiego napisał tydzień temu tygodnik Japoński Urbania „Nie”, Siemiatkowski powiedział: „Nie” ma bardzo dobrą agencję w UOP”.

Chiny

Najwyższy na świecie drapacz chmur stanie w Szanghaju

Najwyższy na świecie drapacz chmur stanie w Szanghaju, głównym ośrodku przemysłowym Chin - budowa wieżowca ruszyła tam w środę. Będzie on miał 460 metrów wysokości i zostanie ukończony w roku 2001 - podał w czwartek agencja „Xinhua”.

W realizacji szanghajskiego projektu uczestniczą japońskie koncerny (Mori Building Co.Ltd.), „Overseas Economic Cooperation Fund”, oraz 34 inne firmy - japońskie i amerykańskie. Drapacz chmur, który będzie służył jako Świątynia Centrum Finansowe, został zaprojektowany przez amerykańskie biuro architektoniczne KPF. Usytuowany on został w szanghajskiej specjalnej strefie gospodarczej Pudong 900.

Szanghajska budowa przewyższy o osiem metrów bliźniaczą konstrukcję Petronas Tower w Kuala Lumpur (stolicy Malezji), uznaną w ub. roku za obecnie najwyższy drapacz chmur na świecie, liczący 451,9 m. Stupęmię myłko słynny wieżowiec Sears Tower w Chicago o wysokości 443 metrów, który dzielił prymat na świecie przez 22 lata.

Budowle wzniesione na terytorium USA niepodzielnie szczyły się mianem najwyższych na świecie co najmniej od ukończenia w 1913 roku Woolworth Building w Nowym Jorku. 60 ze 100 najwyższych wieżowców wzniesionych lub jeszcze w fazie budowy, znajduje się w Stanach Zjednoczonych, a trzy z 10 w ogóle najwyższych - w samym Chicago.

Tymczasem w Chinach Szanghaj - „miasto nad morzem”, jak brzmiał dosłowny przekład - już przybrał monumentalne oblicze: 20 tys. dużych inwestycji budowlanych uisłało wszystkie dziedzinie 14-milionowej metropolii przemysłowej i portowej wieżowcami, wśród których - wsparte na potężnych betonowych filarach - przebiegają czteropasmowe autostrady. Dominuje tam myślenie w kategoriach ekstremalnych - od największych chińskich domów towarowych przy ulicy Nankińskiej po nową autostradę, która biegnie od dworca lotniczego prosto do ulicy Związkowej, znanej promenady nad rzeką Huangpu i właśnie rozpoczęta budowa drapacza chmur w Pudongu.

Kurierem

● Prezydent Rosji Borys Jelcyń poinformował, że odbudowę telefoniczną z Aleksandrem Łukaszenką, podczas której prezydent Białorusi poinformował go o swym zamiarze uwolnienia dziennikarzy ORT. Borys Jelcyń podkreślił, że jego rozmowa z Aleksandrem Łukaszenką przebiegała „normalnie, bez nacisków, jak między dwoma przyjaciółmi”.

● Unia Europejska powinna wyposażyć się w skuteczne instytucje, by stać się prawdziwym mocarstwem, a nie rozleźcą się w zwykłą strefę wolnego handlu - oświadczył francuski minister spraw zagranicznych Hubert Vedrine. „Kandydaci na członków daliby się wystręczyć na dudka, gdyby weszli do bezniejszej Europy” - dodał minister, przemawiając w Paryżu na dorocznej konferencji francuskich ambasadorów.

● Niemiecki „Związek Wypędzonych” (BdV) zarzucał rządowi w Bonn, że w rokowaniaх w sprawie przyjęcia do NATO i Unii Europejskiej Polski i Czech zaniebuje sprawę zadośćuczynienia za skutki wypędzenia. Przede wszystkim kanclerz Helmut Kohl, lecz także minister spraw zagranicznych Klaus Kinkel, muszą spełnić obietnice i bardziej wspierać np. żądania Niemców sudeckich wobec Czech, powiedział przewodniczący Wittmann dziennikarzem w Bonn.

W kontekście planowanego wystąpienia Polski i Czech do NATO i UE Wittmann podkreślił: „Muszą to w większym stopniu być dawanie i branie”.

● Zdaniem doradcy prezydenta Borysa Jelcyna ds. polityki zagranicznej, Siergieja Karaganowa, Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) „jest martwa”. Karaganow, który występował podczas forum poświęconego sprawom europejskim w Alpach/Austrii, podkreślił, że OBWE była przed chwilą jedną z najważniejszych europejskich, w której reprezentowaną byli Rosja, ale obecnie „należy uznać fakt, iż jest ona martwa”.

● Otwierając spotkanie z premierem Wiktorem Czernomyrdinem, Prezydent Borys Jelcyń stwierdził, iż według niego „rząd wypełnił swe obietnice” jeśli chodzi o spłatę zadłużenia z tytułu emerytur i pensji dla wojskowych. Już od trzech miesięcy nie ma zadłużenia z tytułu wypłaty emerytur, zaś jeśli chodzi o pensje rząd też się wywiązał, aczkolwiek, to i ówde pieniądze przeznaczone na wyżywienie” - powiedział Jelcyń.

● Kardynał John O'Connor zamierza stanąć na czele grupy 300 nowojorkiej, którzy pojadą na Kubę z okazji wizyty papieża Jana Pawła II na tej wyspie, planowanej na styczeń 1998 r. - poinformował dziennik „Daily News”. Według dziennika, w dwudniowej pielgrzymce weźmie również udział ok. 1200 wiernych z rejonu Miami i 300 z Bostonu. Uczestnicy przywiozą ze sobą pomoc humanitarną, głównie żywność i leki.

● Co najmniej czterech ludzi zginęło a wielu zostało rannych wskutek wybuchu bomby na jednej z uliczek kaszy - tradycyjnej dzielnicy arabskiej - w centrum Algierii, według wstępnych danych służb bezpieczeństwa. Wybuch nastąpił w pobliżu wielkiego meczetu Keccaua, w miejscu, gdzie kwitnie handel uliczny.

● Złoga stacji orbitalnej Mir rozpoczęła przetwarzanie zaopatrzenia w energię elektryczną modułu Kristall, który został włączony z sieci stacji po zerzeniu ze statkiem towarowym Progress 25 czerwca br. Wyłączono wówczas również sąsiedni moduł Priroda.

● Rząd w Bonn określił wstępnie straty spowodowane powodzią nad Odra na stronie niemieckiej na co najmniej 500 mln marek. Byłyby one wielokrotnie wyższe, gdyby zalaniu uległy także Łódź i Łódzanie - oświadczył minister spraw wewnętrznych Manfred Kanther. Nie wyliczono jeszcze dokładnych kosztów udziału 30 tys. żołnierzy Bundeswehry w akcji ratowniczej.

Francja

Najmłodszy dziadek ma 32 lata

32-letni Franck Petitdemange z Toul został najmłodszym we Francji dziadkiem. Jego 16-letnia córka Peggy urodziła córeczkę Mallauray, ważącą 3,560 kg. Ojcem dziecka jest 16-letni kolega ze szkoły Kevin, z którym Peggy zna się od 9 lat, lecz - jak wyznała - razem są dopiero od roku.

Urodzony 8 kwietnia 1965 r. Franck Petitdemange, z zawodu kucharz, był najmłodszy w rodzinie z dziesięciorgiem dzieci. Jego matka Arlette urodziła go mając 33 lata. Dziś 65-letnia Arlette ma 28 wnuków i 4 prawnuków, w tym małą Mallauray.

Młodzi rodzice nie mają słubu i każde z nich mieszka ze swoimi rodzicami, ale mogą liczyć na ich wsparcie i nie obowiązują się przyszłości, a 11 września zamierzają wrócić do szkoły. „Wprawdzie w ciągu tygodnia wysuszą pracując i Mallauray będzie musiała pójść do żłobka, ale w weekendy będą do jej dyspozycji” - powiedziała młoda matka.

Pakistan

Ponad 60 ofiar ulewnych deszczów

W pakistańskiej prowincji Pendżab, w następstwie ulewnych deszczów oraz spowodowanych przez nie osunięć ziemi i zawałów domów, zginęło w tym tygodniu ponad 60 ludzi.

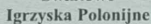
Radio Islamabadu podało w czwartek, że tylko w ciągu minionej

dobry ulewne deszcze spowodowały zawalenie się tysiąca domów i uszkodzenie 16 tys. budynków, których mieszkańcy musieli się ewakuować. Co najmniej 15 osób zginęło pod gruzami zburzonych zabudowań w stolicy Pendżabu - Lahore. Około 150

tys. mieszkańców Pendżabu pozabawionych zostało dachu nad głową. Umieszczono ich w tymczasowych schronieniach.

NA ZDJĘCIU: ulice Lahore zamieniony się w kanały.

Fot. EPA-ELTA

M. R.

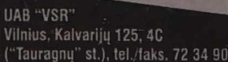
Inf. wl.

Inf. wl.

Koszykarze wileńskiej drużyny Statyba-Lietuvos Rytas na turnieju W Jonesa na Tajwanie odnieśli dwa kolejne zwycięstwa. Po trudnej walce pokonali kanadyjski zespół 92:82 oraz moskiewski Spartak 76:68 (33:37).

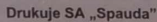
(Zam. 1012)

Tel. 73-22-37.
(Zam. 1002)

_____

DANOWSKI

Ogłoszenia i reklamę do „Kuriera Wileńskiego” przyjmuje się pod adresem:
Dom Prasy, Laisvės pr. 60, piętro 11, pokój 1114, tel./ fax 42-69-63, fax 42-72-65,
w dniach pracy od godz. 9.00 do 17.00.

Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada. Opinie czytelników zawarte w ich listach nie zawsze są zbieżne z opinią redakcji.

Dyżurny redaktor
Danuta
DANOWSKA